

# НАРЕДБА № 9 ОТ 26 ЮНИ 2023 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИНТЕРВЕНЦИИТЕ "БИОЛОГИЧНО РАСТЕНИЕВЪДСТВО" И "БИОЛОГИЧНО ПЧЕЛАРСТВО", ВКЛЮЧЕНИ В СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕТО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2023 - 2027 Г.

В сила от 30.06.2023 г. Издадена от министъра на земеделието и храните

Обн. ДВ. бр.56 от 30 Юни 2023г.

## Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат условията и редът за прилагането на интервенциите "Биологично растениевъдство" и "Биологично пчеларство", включени в Стратегическия план за развитието на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 - 2027 г., наричан по-нататък "Стратегическия план", за проверките по **чл. 70 от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП)**, за отказ за изплащане и намаления на плащанията, оттегляне на изплатената финансова помощ, както и реда за налагане на административните санкции.

(2) Наредбата се издава за прилагане на **чл. 70 от Регламент (ЕС) 2021/2115** на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ, L 435/1 от 6 декември 2021 г.), наричан по-нататък "**Регламент (ЕС) 2021/2115**".

Чл. 2. Плащанията по интервенциите по **чл. 1, ал. 1** се предоставят за постигането на следните цели:

1. принос за смекчаване на изменението на климата и за адаптиране към него, включително чрез намаляване на емисиите на парникови газове и повишаване на улавянето на въглерод, както и насърчаване на устойчивата енергия;
2. принос за спиране на загубата на биологично разнообразие, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафта;
3. насърчаване на устойчиво развитие и ефективно управление на природните ресурси, като вода, почва и въздух, включително чрез намаляване на зависимостта от химикали;
4. насърчаване на растежа и създаване на нови работни места в селските райони чрез прилагане на методите на биологичното производство.

Чл. 3. При прилагането на интервенциите по **чл. 1, ал. 1** се спазват изискванията

на:

1. **Регламент (ЕС) 2021/2115**;
2. **Регламент (ЕС) 2021/2116** на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1306/2013 (ОВ, L 435/187 от 6 декември 2021 г.), наричан по-нататък "**Регламент (ЕС) 2021/2116**";
3. **Делегиран регламент (ЕС) 2022/1172** на Комисията от 4 май 2022 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол в рамките на общата селскостопанска политика и прилагането и изчисляването на административните санкции във връзка с предварителните условия (ОВ, L 183/12 от 8 юли 2022 г.);
4. **Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/1173** на Комисията от 31 май 2022 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол в общата селскостопанска политика (ОВ, L 183/23 от 8 юли 2022 г.), наричан по-нататък "**Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/1173**";
5. **Регламент (ЕС) 2018/848** на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно биологичното производство и етикетването на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета (ОВ, L 150 от 14 юни 2018 г.), наричан по-нататък "**Регламент (ЕС) 2018/848**";
6. **Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/464** на Комисията от 26 март 2020 г. за установяване на определени правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с необходимите документи за признаване със задна дата на периоди за целите на прехода към биологично производство, производството на биологични продукти и информацията, която е необходимо да бъде предоставяна от държавите членки (ОВ, L 98 от 31 март 2020 г.);
7. **Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/1165** на Комисията от 15 юли 2021 г. за разрешаване на някои продукти и вещества за употреба в биологичното производство и за съставяне на техните списъци (ОВ, L 253 от 16 юли 2021 г.), наричан по-нататък "**Регламент (ЕС) 2021/1165**";
8. **Делегиран регламент (ЕС) 2021/771** на Комисията от 21 януари 2021 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета чрез установяване на специфични критерии и условия за проверките на документалната отчетност в рамките на официалния контрол на биологичното производство и за официалния контрол на групите от оператори (ОВ, L 165 от 11 май 2021 г.), наричан по-нататък "**Регламент (ЕС) 2021/771**";
9. **Регламент (ЕС) 2017/625** на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО,

1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (**Регламент относно официалния контрол**) (ОВ, L 95 от 7 юли 2017 г.);

10. Стратегическия план;

11. **Наредба № 4 от 2023 г. за условията и реда за подаване на заявления за подпомагане по интервенции за подпомагане на площ и за животни** (ДВ, бр. 30 от 2023 г.), наричана по-нататък "Наредба № 4 от 2023 г.";

12. **Наредба № 5 от 2018 г. за прилагане на правилата на биологично производство, етикетиране и контрол и за издаване на разрешение за контролна дейност за спазване на правилата на биологичното производство, както и за последващ официален надзор върху контролиращите лица** (ДВ, бр. 75 от 2018 г.), наричана по-нататък "Наредба № 5 от 2018 г.".

## Глава втора.

### УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИНТЕРВЕНЦИИТЕ

#### Раздел I.

##### Изисквания към земеделските стопани

Чл. 4. (1) Допустими за подпомагане по реда на тази наредба са земеделски стопани, които:

1. са регистрирани в Интегрираната система за администриране и контрол по **чл. 30, ал. 1 от ЗПЗП** (ИСАК);
2. са активни земеделски стопани по смисъла на **чл. 54 от ЗПЗП**;
3. имат сключен договор за контрол и сертификация с контролиращо лице до 31 декември на предходната година на годината на кандидатстването.

(2) Контролиращото лице по ал. 1, т. 3 трябва да е получило разрешение от министъра на земеделието и храните съгласно **чл. 18, ал. 1 от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС)**.

(3) Земеделските стопани предоставят на Държавен фонд "Земеделие" (ДФЗ) информацията съгласно **чл. 69, ал. 2 от ЗПЗП**.

Чл. 5. Когато допустимите земеделски стопани кандидатстват за производство на биологичния растителен репродуктивен материал или растителен репродуктивен материал, произведен при преход към биологично производство, при подаване на заявлението за подпомагане/плащане трябва да са вписани в електронен регистър съгласно **чл. 42 от Наредба № 5 от 2018 г.**

Чл. 6. (1) Земеделските стопани или упълномощени от тях лица, които отговарят за изпълнението на дейностите и задълженията в стопанството, които кандидатстват по операция "Плащания за преминаване към биологично растениевъдство" или по операция "Плащания за преминаване към биологично пчеларство", трябва да имат:

1. биологично или агроекологично обучение в областта на земеделието, насочени към: смекчаване на последиците от изменението на климата и за адаптация към него;

устойчивото развитие и ефективно управление на природните ресурси, като вода, почва и въздух; защита на биологичното разнообразие, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафта или други в областта на околната среда и климата; или

2. придобити умения, доказани с опит в извършването на биологичните дейности, които прилагат при поемане на ангажимент по съответната интервенция по **чл. 22, ал. 1 и 2**.

(2) Условието по ал. 1 трябва да са изпълнени до 31 декември на втората година от изпълнението на многогодишния ангажимент по операция "Плащания за преминаване към биологично растениевъдство" или до 31 декември на годината на изпълнение на ангажимента по операция "Плащания за преминаване към биологично пчеларство".

Чл. 7. (1) Изпълнението на изискването на **чл. 6, ал. 1, т. 1** се установява с документ за преминато обучение, издаден от обучаваща институция, съгласно **Закона за висшето образование** или удостоверение, издадено от някоя от институциите по **чл. 18, т. 1, 5 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение**.

(2) Удостоверението или друг документ за преминато обучение по част от професия или получена степен на професионална квалификация трябва да бъде издадено от някоя от институциите по **чл. 18, т. 1, 5 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение**, а за центровете за професионално обучение (ЦПО) се изисква и да бъдат вписани в Регистъра на лицензираните ЦПО към Националната агенция за професионално образование и обучение.

(3) Удостоверението или документът за преминато обучение по ал. 1 и 2 не се предоставят на хартиен носител, ако могат да бъдат проверени служебно от ДФЗ.

Чл. 8. (1) Изискванията по **чл. 6, ал. 1** са изпълнени, когато земеделският стопанин или упълномощеното от него лице, които отговарят за изпълнението на дейностите и задълженията в стопанството, имат поне една от следните придобити професионални умения и компетентности:

1. завършено средно образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина; и/или
2. завършено средно икономическо образование със земеделска насоченост; и/или
3. завършено висше образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина; и/или
4. удостоверение за завършен курс по биологично или агроекологично обучение и да имат придобити умения в областта на земеделието, насочени към: смекчаване на последиците от изменението на климата и за адаптация към него; устойчиво развитие и ефективно управление на природните ресурси, като вода, почва и въздух; защита на биологичното разнообразие, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафта; и/или
5. свидетелство за получена степен на професионална квалификация в областта на селското стопанство; и/или
6. доказан опит в извършването на биологични или агроекологични дейности - изпълнили са ангажименти по мярка 214 "Агроекологични плащания" от Програмата за развитие на селските райони на Република България за периода 2007 - 2013 г., по мярка 10 "Агроекология и климат" или мярка 11 "Биологично земеделие" от Програмата за

развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.; и/или

7. сертификат по **чл. 35 от Регламент (ЕС) № 2018/848**, удостоверяващ биологичен статус.

(2) Удостоверението по ал. 1, т. 5 трябва да бъде издадено от висше училище, акредитирано по **Закона за висшето образование**, с актуални акредитации за обучение по минимум едно от професионалните направления "Растениевъдство", "Растителна защита", "Животновъдство" и "Ветеринарна медицина".

(3) Проверката на професионалните умения и компетентности по ал. 1 се извършва от ДФЗ след датата по **чл. 6, ал. 2** чрез:

1. регистрите за електронни услуги на Министерството на образованието и науката - за дипломи за средно образование, издадени след 1.01.2006 г., и за дипломи за висше образование, издадени след 1.01.2007 г.;

2. регистъра на лицензиите и свидетелствата на Националната агенция за професионално образование и обучение - за свидетелствата за получена степен на професионална квалификация;

3. регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС**.

Чл. 9. Изискванията на **чл. 6, ал. 1** се смятат за изпълнени при поемане на нов ангажимент по съответната операция по интервенциите в областта на биологичното земеделие, когато земеделският стопанин или упълномощено от него лице, което отговаря за изпълнението на дейностите и задълженията в стопанството, вече са доказали, че са преминали агроекологично или биологично обучение или са доказали опит по предходен ангажимент.

## Раздел II.

### Прехвърляне на стопанство

Чл. 10. (1) Земеделските стопани, поели многогодишен ангажимент по интервенциите по **чл. 1, ал. 1**, в хода на изпълнение на задълженията си по този ангажимент могат да прехвърлят земеделското си стопанство.

(2) При прехвърляне на стопанство приобретателят може да продължи извършваните от прехвърлителя биологични дейности до края на многогодишния ангажимент след одобрението от ДФЗ, когато отговаря на изискванията на **чл. 4** и/или **5** и на **чл. 6**, както и на изискванията за подпомагане за съответната интервенция.

(3) При прехвърляне на стопанството приобретателят встъпва в правата и задълженията на прехвърлителя по подадено през текущата кампания заявление за подпомагане по интервенцията по **чл. 22, ал. 2, т. 1** или заявление за плащане по многогодишния ангажимент по интервенциите по **чл. 22, ал. 1 и ал. 2, т. 2** след одобрението на ДФЗ.

(4) Приобретателят на задължения по многогодишни ангажименти по ал. 1 трябва да отговаря на изискванията на **чл. 4** преди датата на одобрение на прехвърляне на стопанството и на изискванията на **чл. 6**, когато прехвърлянето е извършено след втората година от поетия многогодишен ангажимент.

Чл. 11. (1) При прехвърляне на стопанството по **чл. 10** прехвърлителят и приобретателят подават чрез системата за електронни услуги (СЕУ) по **чл. 30, ал. 2, т. 6 от**

**ЗПЗП** или пред областната дирекция на Държавен фонд "Земеделие" (ОД на ДФЗ) по регистрацията на прехвърлителя съвместна декларация по образец, одобрен от изпълнителния директор на ДФЗ, за прехвърляне на стопанството, по реда на **Наредба № 4 от 2023 г.** и в срока на **чл. 18** от същата наредба.

(2) Държавен фонд "Земеделие" уведомява прехвърлителя и приобретателя за взетото решение в срок един месец от постъпване на декларацията и всички изискуеми документи в СЕУ или в ОД на ДФЗ, като им изпраща съобщение за одобрението чрез СЕУ.

Чл. 12. Когато приобретателят декларира, че ще продължи прилагането на дейности по интервенцията до края на многогодишния ангажимент, но не го изпълни, прехвърлителят възстановява изплатената финансова помощ, получена до момента на прехвърляне на стопанството, а приобретателят възстановява изплатената финансовата помощ, получена след прехвърляне на стопанството.

Чл. 13. При прехвърляне на стопанство приобретателят спазва всички задължения и изисквания на прилаганите интервенции, които е прилагал прехвърлителят до изтичане на последно поетия многогодишен ангажимент по съответната интервенция.

Чл. 14. При прехвърляне на стопанство приобретателят трябва да има сключен договор за контрол и сертификация с контролиращо лице не по-късно от датата на прехвърляне на стопанството.

### Раздел III.

#### Подаване на заявления за подпомагане/плащане и заявления за доброволен отказ

Чл. 15. (1) Земеделските стопани подават заявления за подпомагане или заявления за плащане в сроковете за прием, определени в заповедта на министъра на земеделието и храните съгласно **чл. 5 от Наредба № 4 от 2023 г.**

(2) Прием на заявления за подпомагане може да се извършва под условие в съответствие със заповедта по **чл. 5, ал. 3 и 4 от Наредба № 4 от 2023 г.**

Чл. 16. (1) Заявлението за подпомагане през първата година на кандидатстване е и "Заявление за плащане".

(2) През всяка следваща година земеделските стопани подават "Заявление за плащане".

(3) Заявление за плащане по интервенциите по **чл. 1, ал. 1** се подава ежегодно.

Чл. 17. Прием на заявления за подпомагане и/или заявления за плащане може да се извършва под условие в съответствие със заповедта по **чл. 5, ал. 3 от Наредба № 4 от 2023 г.** В този случай земеделският стопанин писмено декларира съгласието си, че одобрението за участие в съответната операция по някоя от интервенциите по **чл. 22** и предоставянето на финансовата помощ ще се извършат при наличие на финансов ресурс, след отчитане на необходимите средства за поетите ангажименти от ДФЗ до ограниченията по бюджета на съответната интервенция в Стратегическия план.

Чл. 18. (1) Земеделските стопани при подаване на заявленията по **чл. 16** посочват кода на съответната биологична дейност съгласно **приложение № 1** и **приложение № 2** срещу всеки земеделски парцел и/или пчелно семейство, с които участват по интервенциите.

(2) Корекции и редакции по **чл. 10 от Наредба № 4 от 2023 г.** се отбелязват в заявленията по **чл. 12** на същата наредба чрез съответния код по ал. 1.

Чл. 19. Земеделските стопани прилагат чрез СЕУ документите по **чл. 7, ал. 1** и документите за придобити професионални умения и компетентности по **чл. 8, ал. 1**, когато не могат да бъдат проверени служебно от ДФЗ.

Чл. 20. (1) Заявлението за подпомагане или плащане може да бъде коригирано по всяко време след подаването му в случай на очевидна грешка, призната от ДФЗ, въз основа на цялостна преценка на конкретния случай и при условие, че земеделският стопанин е действал добросъвестно.

(2) Държавен фонд "Земеделие" може да признае очевидна грешка само ако тя може да бъде непосредствено установена при проверка на информацията, съдържаща се в предоставени със заявлението документи.

(3) Извън случаите по ал. 1 и 2 земеделският стопанин може да извърши оттегляне на заявените данни по интервенциите при условията и по реда на **чл. 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/1173** и **Наредба № 4 от 2023 г.**

Чл. 21. (1) Подпомаганите земеделски стопани могат да поискат прекратяване на поет многогодишен ангажимент, като подадат чрез СЕУ или в съответната ОД на ДФЗ заявление за доброволен отказ по образец, утвърден от изпълнителния директор на ДФЗ, и възстановят получената до момента финансова помощ.

(2) Държавен фонд "Земеделие" информира чрез СЕУ в едномесечен срок от получаването на заявлението по ал. 1 земеделският стопанин за размера на финансовата помощ, която трябва да бъде възстановена.

(3) Земеделски стопанин, който е подал заявление за доброволен отказ по ал. 1, не може да ползва никакви права от заявлението за плащане по съответната операция.

(4) Не се отпуска финансова помощ за отказания многогодишен ангажимент по съответната операция или интервенция за годината на подаване на заявлението за доброволен отказ.

#### **Раздел IV. Допустими дейности**

Чл. 22. (1) По интервенцията "Биологично растениевъдство" се подпомага прилагането на биологични дейности по операции:

1. Плащания за преминаване към биологично растениевъдство;
2. Плащания за поддържане на биологично растениевъдство.

(2) По интервенция "Биологично пчеларство" се подпомага прилагането на биологичните дейности по операции:

1. Плащания за преминаване към биологично пчеларство;
2. Плащания за поддържане на биологично пчеларство.

(3) Прилагането на биологичните дейности по ал. 1 се извършва на територията на цялата страна с изключение на териториите на националните паркове "Рила", "Пирин" и "Централен Балкан" на Република България, резерватите и поддържаните резервати.

(4) По интервенциите по ал. 1 и 2 в съответните операции се поемат многогодишни ангажименти за изпълнение на доброволно поети задължения за осъществяване на биологични дейности и годишни задължения за преминаване към биологично пчеларство, които задължения надхвърлят съответните приложими законоустановени изисквания за

управление съгласно ръководството по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#), и съответно приложимите стандарти за добро земеделско и екологично състояние съгласно заповедта по [чл. 55, ал. 1 от ЗПЗП](#), минимални изисквания за използване на торове и на продукти за растителна защита съгласно [Регламент \(ЕС\) 2021/1165](#), както и съответните други задължителни изисквания, определени в Стратегическия план или установени в националната нормативна уредба и в правото на Европейския съюз.

(5) По операцията по ал. 1, т. 1 не може да се получи подпомагане за повече от пет години от първоначално поетия ангажимент.

Чл. 23. (1) Земеделските стопани поемат многогодишен ангажимент за период от пет последователни години за изпълнение на биологични дейности по съответната операция по [чл. 22, ал. 1 и ал. 2, т. 2](#).

(2) Земеделските стопани поемат едногодишен ангажимент за изпълнение на биологичните дейности по операцията по [чл. 22, ал. 2, т. 1](#).

(3) Периодът по ал. 1 започва да тече от началото на годината на подаване на "заявлението за подпомагане".

(4) Периодът по ал. 1 приключва на 31 декември на петата година от поетия ангажимент.

(5) Периодът по ал. 2 започва да тече от началото на годината на подаване на "заявлението за подпомагане" и изтича на 31 декември същата година.

Чл. 24. След изтичане на петгодишния период по [чл. 23, ал. 1](#) при наличие на финансови средства по съответната интервенция земеделските стопани могат да удължават поетия многогодишен ангажимент по операция "Плащания за поддържане на биологично растениевъдство" и по операция "Плащания за поддържане на биологично пчеларство" ежегодно до изтичане на периода на прилагане на Стратегическия план.

Чл. 25. (1) Биологичните дейности по съответната операция по [чл. 22](#) се осъществяват върху площите и/или пчелните семейства, които са в система на контрол към 31 декември на предходната година и са вписани в регистъра по [чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС](#).

(2) Биологичните дейности по съответната операция по [чл. 22, ал. 1](#) се осъществяват върху площи, заети с култура, включена в групите култури по [чл. 49](#).

Чл. 26. (1) Не могат да участват за подпомагане по операция "Плащания за преминаване към биологично растениевъдство" площите:

1. подпомогнати по мярка 11 "Биологично земеделие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.; или
2. за които е бил отнет сертификат и/или за които е започнал нов преходен период.

(2) Компетентното звено по [чл. 2 от Наредба № 5 от 2018 г.](#) въз основа на данните в регистъра по [чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС](#) предоставя информацията по ал. 1, т. 2 ежегодно на ДФЗ към първи март на съответната календарна година.

Чл. 27. (1) Биологичните дейности по съответната операция от интервенция "Биологично растениевъдство" се извършват върху едни и същи площи в периода на изпълнение на поетия многогодишен ангажимент.

(2) Одобрената площ по съответната операция от интервенцията "Биологично растениевъдство" може да бъде намалена с не повече от 10 на сто, като всяка година поне 90 на сто от площта по операциите се припокрива географски с площта, за която има

поет ангажимент. При определяне на процентното съотношение по изречение първо ДФЗ закръгля получения резултат до втория знак след десетичната запетая.

Чл. 28. (1) Земеделските стопани, заявили подпомагане по интервенцията "Биологично растениевъдство", са длъжни да поддържат територията на цялото земеделско стопанство в съответствие с приложимите законоустановени изисквания за управление съгласно ръководство по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#) и приложимите стандарти за добро земеделско и екологично състояние съгласно заповедта по [чл. 55, ал. 1 от ЗПЗП](#).

(2) Земеделските стопани се подпомагат само за извършването на дейности съгласно установените изисквания за управление по глава трета, раздел I, които надхвърлят приложимите законоустановени изисквания за управление по [приложение III на Регламент \(ЕС\) 2021/2115](#), съгласно ръководство по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#) и приложимите стандарти за добро земеделско и екологично състояние, съгласно заповедта по [чл. 55, ал. 1 от ЗПЗП](#), и са в съответствие с [Регламент \(ЕС\) 2018/848](#).

(3) При промяна на приложимите изисквания и стандарти по ал.1 земеделските стопани уведомяват ДФЗ чрез СЕУ за несъгласието си да изпълняват новите условия. Уведомяването се извършва в срок от 20 работни дни от датата на публикуването на [интернет страницата](#) на Министерството на земеделието и храните или обнародването на новите условия в "Държавен вестник", без да възстановяват получените до момента плащания, като са недопустими за подпомагане в годината на подаване на заявление по [чл. 15, ал. 1](#).

(4) Когато бенефициентите не уведомят ДФЗ в срока по ал. 3 за несъгласието си да изпълняват новите условия, те продължават да изпълняват поетия ангажимент съгласно новите условия.

Чл. 29. (1) Земеделските стопани, заявили подпомагане по интервенцията "Биологично пчеларство", са длъжни да спазват следните законоустановени изисквания: ЗИУ 3, ЗИУ 4 и ЗИУ 5 от [приложение III "Правила относно предварителни условия съгласно член 12" от Регламент \(ЕС\) 2021/2115](#) съгласно ръководство по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#).

(2) Земеделските стопани се подпомагат само за извършването на дейности съгласно установените с наредбата изисквания за управление, които надхвърлят приложимите изисквания по ал. 1.

(3) При промяна на приложимите изисквания по ал. 1 земеделските стопани уведомяват ДФЗ чрез СЕУ за несъгласието си да изпълняват новите условия. Уведомяването се извършва в срок от 20 работни дни от датата на публикуването на [интернет страницата](#) на Министерството на земеделието и храните или обнародването на новите условия в "Държавен вестник", без да възстановяват получените до момента плащания, като са недопустими за подпомагане в годината на подаване на заявление по [чл. 16, ал. 1](#).

(4) Когато бенефициентите не уведомят ДФЗ в срока по ал. 3 за несъгласието си да изпълняват новите условия, те продължават да изпълняват поетия ангажимент съгласно новите условия.

Чл. 30. Подпомаганите земеделски стопани могат да оттеглят парцели и/или пчелни семейства или заявлението по интервенцията по всяко време в периода на ангажимента си по съответната операция съгласно [чл. 14, ал. 2 от Наредба № 4 от 2023 г.](#)

## Раздел V. Условия за одобрение за участие

Чл. 31. (1) Държавен фонд "Земеделие" може да одобри за участие заявени земеделски площи с размер не по-малко от 0,5 ха при минимален размер на земеделския парцел 0,1 ха.

(2) Когато заявената площ е заета с култивирани гъби или с оранжерийни култури, или с растителен репродуктивен материал, тогава размерът по ал. 1 може да е 0,1 ха.

Чл. 32. (1) Компетентното звено по **чл. 2 от Наредба № 5 от 2018 г.** въз основа на данните в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС** предоставя на ДФЗ информация за включените в система на контрол със статус в преход площи и пчелни семейства на оператора към 31 декември на предходната календарна година. Площите, включени в регистъра, се предоставят като цифрови географски данни от Министерството на земеделието и храните.

(2) Компетентното звено по **чл. 2 от Наредба № 5 от 2018 г.** въз основа на данните в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС** предоставя на ДФЗ информация за включените в система на контрол с биологичен статус площи и пчелни семейства на оператора към 31 декември на предходната календарна година. Площите, включени в регистъра, се предоставят като цифрови географски данни от Министерството на земеделието и храните.

Чл. 33. Земеделските стопани могат да заявяват площи по операциите по **чл. 22, ал. 1**, заети със сортове маслодайна роза от вида на *Rosa damascena* Mill и *Rosa alba* L., които се намират изцяло на територията, определена в географския район на защитеното географско указание "Българско розово масло", посочени в **приложение № 3**.

Чл. 34. (1) Държавен фонд "Земеделие" одобрява за участие по операциите от интервенция "Биологично пчеларство" пчелно семейство, което е:

1. регистрирано в Интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните (ИИС на БАБХ);
2. в система на контрол и е част от данните, получени по **чл. 32**;
3. собственост на земеделския стопанин, заявил го за подпомагане.

(2) Земеделските стопани, заявили за подпомагане пчелни семейства по интервенция "Биологично пчеларство", трябва да отглеждат най-малко 20 броя пчелни семейства по всяка една от операциите.

Чл. 35. (1) Държавен фонд "Земеделие" не одобрява за участие земеделския стопанин по съответната интервенция, когато се установи, че:

1. заявените по интервенция "Биологично растениевъдство" земеделски площи са с размер под 0,5 ха с изключение на случаите по **чл. 31, ал. 2**;
2. заявените пчелни семейства по интервенция "Биологично пчеларство" са по-малък брой от определения по **чл. 34, ал. 2**;
3. не са налични финансови средства по **чл. 67, ал. 2 от ЗПЗП** или не е спазено условие от заповедта по **чл. 5, ал. 3 от Наредба № 4 от 2023 г.**;
4. е налице прекратяване на договор за контрол и сертификация с контролиращо лице;

5. не отговарят на критерии, определени в съответствие с предвидена възможност по процедурата по **чл. 79 от Регламент (ЕС) 2021/2115**, когато такава трябва да бъде приложена.

(2) Държавен фонд "Земеделие" може да не одобри за участие заявление за подпомагане или част от него при спазване на условията на **чл. 67, ал. 3 от ЗПЗП**.

## Глава трета. УСЛОВИЯ ЗА ПОДПОМАГАНЕ

### Раздел I.

#### Изисквания за управление на подпомаганите дейности

Чл. 36. Земеделските стопани водят дневник за извършваните биологични дейности в земеделското стопанство.

Чл. 37. Земеделските стопани, извършващи биологични дейности по интервенциите по **чл. 1, ал. 1**, са длъжни да спазват изискванията на **Регламент (ЕС) 2018/848**.

Чл. 38. (1) Бенефициентите по операция "Плащания за преминаване към биологично растениевъдство" най-късно до 31 декември на петата година от поетия многогодишен ангажимент трябва най-малко веднъж да са получили сертификат по **чл. 35 от Регламент (ЕС) 2018/848** за цялата подпомогната площ.

(2) Бенефициентите по операция "Плащания за преминаване към биологично растениевъдство" към края на поетия многогодишен ангажимент трябва да имат произведена биологична продукция от заявените парцели и заявената култура, формираща размера на подпомагане.

(3) Държавен фонд "Земеделие" извършва проверка на обстоятелствата по ал. 1 чрез проверка на място към края на поетия многогодишен ангажимент.

(4) Държавен фонд "Земеделие" извършва проверка на обстоятелствата по ал. 2 към края на поетия многогодишен ангажимент в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС**.

Чл. 39. (1) Бенефициентите по операция "Плащания за поддържане на биологично растениевъдство" за всяка година от периода на многогодишния си ангажимент трябва да:

1. имат произведена биологична продукция от заявления земеделски парцел, формиращ размера на подпомагането в годината на издаването на сертификата по **чл. 35 от Регламент (ЕС) 2018/848**;

2. имат реализирана биологична продукция от всяка заявена култура, формираща размера на подпомагане.

(2) Държавен фонд "Земеделие" извършва ежегодно проверка на обстоятелствата по ал. 1 в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС**.

(3) АLINEя 1 не се прилага за парцели, оставени под угар.

Чл. 40. (1) Земеделските стопани, заявили подпомагане по някоя от операциите по интервенция "Биологично пчеларство", трябва да заявяват и да отглеждат най-малко 20 броя пчелни семейства по време на изпълнявания ангажимент.

(2) Подпомагането за текущата година се изплаща за установения брой пчелни семейства, който не може да бъде по-малък от посочения в ал. 1.

Чл. 41. (1) Бенефициентите по операция "Плащания за поддържане на биологично пчеларство" за всяка година от периода на многогодишния си ангажимент трябва да:

1. имат произведена биологична продукция от заявените пчелни семейства, формиращи размера на подпомагането за годината на издаването на сертификата по **чл. 35 от Регламент (ЕС) 2018/848**;

2. имат реализирана биологична продукция.

(2) Държавен фонд "Земеделие" извършва ежегодно проверка на обстоятелствата по ал. 1 в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС**.

Чл. 42. (1) Бенефициентите по операция "Плащания за преминаване към биологично пчеларство" трябва да получат сертификат по **чл. 35 от Регламент (ЕС) 2018/848**, удостоверяващ биологичния статус на стопанството, издаден не по-късно от 31 май на годината, следваща годината на кандидатстване.

(2) Държавен фонд "Земеделие" извършва проверка за издадените сертификати по ал. 1 в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС**.

Чл. 43. (1) Земеделските стопани са длъжни при нанасяне на вреда от трети лица, унищожаване на култура върху заявен за подпомагане парцел или част от него, да уведомят писмено ДФЗ в срок от 30 работни дни от установяване на настъпилото събитие, като представят копие от документ от съответния компетентен административен орган. Документът се предоставя чрез СЕУ или в ОД на ДФЗ.

(2) Заявените площи, за които са изпълнени условията по **чл. 55, ал. 3, т. 2 от Наредба № 3 от 2023 г.**, не се считат за опожарени.

## Раздел II.

### Финансови условия за подпомагане

Чл. 44. (1) Финансовата помощ по интервенцията по **чл. 22, ал. 1** се предоставя под формата на годишни компенсаторни плащания за одобрените за участие в многогодишния ангажимент площи.

(2) Финансовата помощ по интервенциите по **чл. 22, ал. 2** се предоставя годишно под формата на еднократна сума за пчелно стопанство с пчелни семейства, които са собственост на земеделския стопанин и с които се изпълняват задълженията по интервенцията.

(3) Плащанията се предоставят от ДФЗ при спазване на принципите на добро финансово управление, публичност и прозрачност в съответствие с **чл. 67 от ЗПЗП** и при условията, установени в настоящата наредба, доколкото не е предвидено друго в правото на Европейския съюз и в националната правна уредба.

(4) Министърът на земеделието и храните може да намали размерите на годишното плащане по **чл. 49 и 51** в съответствие с **чл. 67, ал. 3 и 4 от ЗПЗП**.

(5) В съответствие с **чл. 67, ал. 2 от ЗПЗП** във връзка с условията в Стратегическия план ДФЗ може да приложи пропорционално намаление на изчислената финансова помощ по дадена интервенция на всички бенефициенти въз основа на разполагаемите финансови средства в бюджета на съответната интервенция.

Чл. 45. (1) Държавен фонд "Земеделие" отговаря за управлението и контрола на разходите по интервенциите по **чл. 22**.

(2) Одобрението за участие на заявени площи или заявени пчелни семейства в многогодишни ангажименти и плащанията по тях от страна на ДФЗ не може да надвишават бюджета по съответната интервенция, определен в Стратегическия план и неговите изменения, над размера по **чл. 67, ал. 4 от ЗПЗП**.

(3) Когато ДФЗ установи, че съществува риск по **чл. 67 от ЗПЗП** от превишаване на разполагаемия финансов ресурс за изпълнение на многогодишните ангажименти по интервенциите, незабавно информира в писмена форма министъра на земеделието и храните.

(4) Държавен фонд "Земеделие" във връзка с **чл. 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/2116** предлага на министъра на земеделието и храните да предприеме подходящи действия по изпълнение на съответната интервенция в рамките на определения за нея бюджет.

(5) Министърът на земеделието и храните, съгласувано с изпълнителния директор на ДФЗ, може да утвърди допълнителни мерки и действия по изпълнение условията на **чл. 67, ал. 2 от ЗПЗП**, когато правното основание за съответната мярка или действие е **чл. 67, ал. 4 от ЗПЗП**.

(6) Когато при определяне на финансовата помощ за всички заявления по една интервенция и преди одобрението на финансовото подпомагане (оторизация) налице е обстоятелство по **чл. 67, ал. 3 от ЗПЗП**, ДФЗ може да приложи пропорционално намаление на плащанията по интервенцията на всички бенефициенти в рамките на наличния бюджет по съответната интервенция.

Чл. 46. (1) Когато преди одобрение за участие в многогодишни ангажименти в интервенциите по **чл. 22** ДФЗ установи недостиг на финансови средства или идентифицира наличието на риск по **чл. 67, ал. 4 от ЗПЗП**, в съответствие с разпоредбите на **чл. 79 от Регламент (ЕС) 2021/2115** могат да се приложат и използват критерии за подбор на заявленията за подпомагане.

(2) След консултация и одобрение от мониторинговия комитет, посочен в **чл. 124 от Регламент (ЕС) 2021/2115**, Управляващият орган, съгласувано с ДФЗ, утвърждава критерии за подбор, приложими към интервенциите по **чл. 22**.

Чл. 47. Земеделските стопани могат да бъдат подпомагани едновременно за прилагането на повече от една операция по интервенцията "Биологично растениевъдство" и/или по интервенцията "Биологично пчеларство" за периода на прилагане на тези интервенции при спазване на изискванията, предвидени в **чл. 9 от Наредба № 4 от 2023 г.** и в съответствие с **чл. 36 от Регламент (ЕС) 2116/2021 г.**

Чл. 48. (1) Плащанията по реда на тази наредба се предоставя в съответствие с **чл. 67 от ЗПЗП** и приложимото европейско законодателство и национална нормативна уредба при спазване на принципите на добро финансово управление, публичност и прозрачност.

(2) Плащания по интервенциите по **чл. 22** се предоставят от ДФЗ в рамките на предвидените финансови средства по интервенциите в Стратегическия план.

(3) Годишният размер на плащанията по **чл. 49** може да бъде преразглеждан по време на изпълнявания многогодишен ангажимент по интервенциите по **чл. 22** в съответствие с **чл. 70, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 2021/2115**. Преразглеждането може да включва изчисляване на подлежаща на приспадане сума като фиксирана средна сума, приложима към съответните операции.

Чл. 49. (1) Годишният размер на плащанията по операция "Плащания за преминаване към биологично растениевъдство" за площ с култура, попадаща в следните групи, е:

1. Зърнено-житни култури - 359,92 евро/ха;
2. Зърнено-бобови култури - 223,73 евро/ха;
3. Технически култури - индустриални култури - 255,69 евро/ха;
4. Технически култури - маслодайни култури - 324,97 евро/ха;
5. Технически култури - влакнодайни култури - 250,22 евро/ха;
6. Технически култури - медицински и ароматни култури, без билки - 394,16 евро/ха;
7. Зеленчуци - плодови зеленчукови култури - 759,27 евро/ха;
8. Зеленчуци - листностъблени зеленчукови култури - 744,08 евро/ха;
9. Зеленчуци - кореноплодни зеленчукови култури, картофи - 698,53 евро/ха;
10. Зеленчуци - луковични зеленчукови култури - 455,56 евро/ха;
11. Зеленчуци - многогодишни зеленчукови култури - 759,27 евро/ха;
12. Отопляеми оранжерийни площи - плодови зеленчукови култури - 2163,92 евро/ха;
13. Неотопляеми оранжерийни площи - плодови зеленчукови култури - 857,97 евро/ха;
14. Десертни лозя - 1352,94 евро/ха;
15. Винени лозя - 646,19 евро/ха;
16. Семкови и костилкови овощни видове - 1461,65 евро/ха;
17. Ядкови (черупкови) видове - 735,76 евро/ха;
18. Ягодоплодни видове - 1461,65 евро/ха;
19. Многогодишни медицински и ароматни култури, без билки - 628,3 евро/ха;
20. Маслодайна роза - *Rosa damascena* Mill, *Rosa alba* L. - 897,45 евро/ха;
21. Култивирани гъби (субстрати от компоненти съгласно **приложение 2**, част I, т. 2,1 от Регламент (ЕО) 848/2018) - 455,56 евро/ха;
22. Площи за производство на растителен репродуктивен материал, произведен при преход към биологично производство - 949,09 евро/ха;
23. Билки съгласно **приложение № 4** - 723,75 евро/ха.

(2) Годишният размер на плащанията по операция "Плащания за поддържане на биологично растениевъдство" за площ с култура, попадаща в следните групи, е:

1. Зърнено-житни култури - 285,56 евро/ха;
2. Зърнено-бобови култури - 177,51 евро/ха;
3. Технически култури - индустриални култури - 202,86 евро/ха;
4. Технически култури - маслодайни култури - 257,84 евро/ха;
5. Технически култури - влакнодайни култури - 198,52 евро/ха;
6. Технически култури - медицински и ароматни култури, без билки - 333,06 евро/ха;
7. Зеленчуци - плодови зеленчукови култури - 589,26 евро/ха;
8. Зеленчуци - листностъблени зеленчукови култури - 577,48 евро/ха;
9. Зеленчуци - кореноплодни зеленчукови култури, картофи - 542,12 евро/ха;
10. Зеленчуци - луковични зеленчукови култури - 353,56 евро/ха;
11. Зеленчуци - многогодишни зеленчукови култури - 589,26 евро/ха;
12. Отопляеми оранжерийни площи - плодови зеленчукови култури - 1679,40

евро/ха;

13. Неотопляеми оранжерийни площи - плодови зеленчукови култури - 665,87

евро/ха;

14. Десертни лозя - 1094,73 евро/ха;

15. Винени лозя - 522,86 евро/ха;

16. Семкови и костилкови овощни видове - 1182,70 евро/ха;

17. Ядкови (черупкови) видове - 595,34 евро/ха;

18. Ягодоплодни видове - 1182,70 евро/ха;

19. Многогодишни медицински и ароматни култури, без билки - 530,90 евро/ха;

20. Маслодайна роза - *Rosa damascena* Mill и *Rosa alba* L. - 837,50 евро/ха;

21. Култивирани гъби (субстрати от компоненти съгласно [Приложение 2, част I, т. 2,1 от Регламент \(ЕО\) 848/2018](#)) - 353,56 евро/ха;

22. Площи за производство на биологичен растителен репродуктивен материал - 736,58 евро/ха;

23. Билки съгласно [приложение № 4](#) - 585,63 евро/ха.

(3) Не се предоставя плащане по операциите по ал. 1 и 2 за земеделски парцели, които са оставени под угар.

Чл. 50. (1) Финансовото подпомагане за отделните групи култури, с изключение на полските култури и маслодайната роза, се изчислява на база средния размер на нивата на плащане към декларираните площи, определени, както следва:

1. за площите до 50 ха включително - подпомагането е в размер на 100 на сто от годишното плащане на хектар;

2. за площите над 50 ха до 100 ха включително - подпомагането е в размер на 50 на сто от годишното плащане на хектар;

3. за площите над 100 ха - подпомагането е в размер на 10 на сто от годишното плащане на хектар.

(2) За културите, попадащи в групата на полските култури, както и за маслодайната роза, изчисленията се извършват на база средния размер на нивата на плащане към декларираните площи, както следва:

1. за площите до 100 ха включително - подпомагането е в размер на 100 на сто от годишното плащане на хектар;

2. за площите над 100 ха до 250 ха включително - подпомагането е в размер на 50 на сто от годишното плащане на хектар;

3. за площите над 250 ха - подпомагането е в размер на 10 на сто от годишното плащане на хектар.

Чл. 51. (1) Годишният размер на плащанията по операция "Плащания за преминаване към биологично пчеларство" е:

1. от 20 - 80 пчелни семейства - 1894 евро на стопанство;

2. от 81 - 100 пчелни семейства - 3308 евро на стопанство;

3. от 101 - 120 пчелни семейства - 4014 евро на стопанство;

4. от 121 - 140 пчелни семейства - 4721 евро на стопанство;

5. от 141 - 160 пчелни семейства - 5427 евро на стопанство;

6. от 161 - 180 пчелни семейства - 6134 евро на стопанство;

7. от 181 - 200 пчелни семейства - 6841 евро на стопанство;

8. от 201 - 250 пчелни семейства - 8077 евро на стопанство;
9. от 251 - 500 пчелни семейства - 13 377 евро на стопанство;
10. от 501 пчелни семейства - 21 326 евро на стопанство.

(2) Годишният размер на плащанията по операция "Плащания за поддържане на биологично пчеларство" е:

1. от 20 - 80 пчелни семейства - 1595 евро на стопанство;
2. от 81 - 100 пчелни семейства - 2708 евро на стопанство;
3. от 101 - 120 пчелни семейства - 3264 евро на стопанство;
4. от 121 - 140 пчелни семейства - 3820 евро на стопанство;
5. от 141 - 160 пчелни семейства - 4377 евро на стопанство;
6. от 161 - 180 пчелни семейства - 4933 евро на стопанство;
7. от 181 - 200 пчелни семейства - 5489 евро на стопанство;
8. от 201 - 250 пчелни семейства - 6463 евро на стопанство;
9. от 251 - 500 пчелни семейства - 10 635 евро на стопанство;
10. от 501 пчелни семейства - 16 893 евро на стопанство.

Чл. 52. (1) За да се спази бюджетният пакет, ДФЗ може ежегодно да определя горна граница (таван) на подпомагането за съответната интервенция за стопанство. Тя се прилага към общата сума на плащането за съответната интервенция, отпуснато на бенефициента съгласно степента, в която е ангажиран.

(2) Размерът на годишните плащания по **чл. 49** и **51** може да се преразглежда по време на изпълнявания ангажимент по интервенцията.

(3) Държавен фонд "Земеделие" във връзка с **чл. 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/2116** и в съответствие с **чл. 36 от Регламент (ЕС) 2021/2116** и **чл. 70, параграф 3, буква "г" от Регламент (ЕС) 2021/2115** може да намали размерите на годишното плащане по **чл. 49** и **51**.

(4) Министърът на земеделието и храните може да преразглежда размера на годишното плащане по **чл. 49** и **51** и със заповед да определи различен размер на подпомагането в случаите по **чл. 67, ал. 3 от ЗПЗП**.

## **Глава четвърта.**

### **ПРЕКРАТЯВАНЕ НА АНГАЖИМЕНТИТЕ**

Чл. 53. (1) В съответствие с **чл. 3 от Регламент (ЕС) 2021/2116** в случаите на непреодолима сила и извънредни обстоятелства ДФЗ прекратява многогодишния ангажимент по съответната интервенция и не се изисква частично или пълно възстановяване на получената от бенефициента финансова помощ.

(2) Случаите на непреодолима сила и извънредни обстоятелства се съобщават чрез СЕУ или в писмена форма на ОД на ДФЗ от земеделския стопанин или от друго упълномощено от него лице или от неговите правоприменици в рамките на 15 работни дни от датата на настъпване.

(3) Доказателствата по ал. 2 и документи, издадени от компетентен административен орган, се предоставят на ДФЗ от бенефициента или упълномощеното от него лице, или неговите правоприменици в рамките на 10 работни дни от най-късната дата на съответните документи.

**Глава пета.**  
**ПРОВЕРКИ ПО ЧЛ. 70 ОТ ЗАКОНА ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ**  
**ПРОИЗВОДИТЕЛИ**

**Раздел I.**

**Административни проверки в рамките на интегрираната система за контрол**

Чл. 54. (1) Държавен фонд "Земеделие" извършва предварителни административни проверки на декларираните данни, като въз основа на резултатите от тях извежда насочващи предупреждения, чрез които бенефициентът да получи помощ при идентифицирането на потенциалните случаи на неспазване на условията за допустимост, ангажиментите и другите задължения и да подаде правилно заявление.

(2) Държавен фонд "Земеделие" предоставя и включва в заявлението за подпомагане наличната информация в съответствие с **чл. 5 и 6 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/1173** с цел правилното и надеждно управление на интервенциите по **чл. 1, ал. 1** и за да гарантира правилното докладване относно показателите за крайния продукт и показателите за резултатите, посочени в **чл. 66, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/2116**.

(3) В съответствие с **чл. 6 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/1173** бенефициентът продължава да носи отговорност за заявлението за подпомагане/плащане и за точността на предадената информация.

(4) Въз основа на резултатите от проверките чрез системата по **чл. 30, ал. 2, т. 7 от ЗПЗП** ДФЗ съобщава на бенефициентите информацията по **чл. 10, параграф 8 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/1173** чрез CEY и им осигурява възможност да внесат изменения в заявленията за подпомагане/плащане или да представят допълнителни доказателства.

(5) Заявленията за подпомагане/плащане могат да бъдат изменени или да бъдат изцяло или частично оттеглени от бенефициента при условията на **чл. 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/1173** и **Наредба № 4 от 2023 г.**

Чл. 55. (1) Предвидените в **чл. 70 от ЗПЗП** административни проверки, включително проверки чрез системата по **чл. 30, ал. 2, т. 7 от ЗПЗП** и проверки на място, се извършват от ДФЗ по такъв начин, че осъществяваният контрол да осигурява разумна увереност по отношение на ефективността, ефикасността и икономичността на операциите, надеждността на отчетността, опазването на информацията, предотвратяването, разкриването и коригирането на последиците на измами и нередности, както и последващите действия във връзка с тези измами и нередности и подходящото управление на рисковете, свързани със законосъобразността и редовността на извършените разходи, като се взема предвид многогодишният характер на интервенциите, както и естеството на съответните плащания.

(2) Контролът, осъществяван от ДФЗ, може да включва различни проверки, както и изпълнението на всякакви политики и процедури за постигане на целите, посочени в ал. 1 и задълженията по **чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/2116**.

(3) Държавен фонд "Земеделие" извършва административни проверки съгласно

утвърдени процедури, които обхващат набор от проверими показатели/елементи за спазването на критериите за допустимост, ангажиментите и другите задължения по интервенциите по **чл. 1, ал. 1** от страна на бенефициента.

Чл. 56. Административните проверки, включително кръстосаните проверки, позволяват осъществяването на контрол, чрез който ДФЗ обхваща всички елементи, които могат и е целесъобразно да бъдат контролирани чрез административни проверки. Те гарантират, че:

1. условията за допустимост, изискванията по управление на многогодишните ангажименти, ангажиментите и другите задължения по съответната интервенция са изпълнени;

2. заявлението за подпомагане/плащане е пълно и представено в срок и подкрепящите документи са били представени и доказват допустимостта;

3. има съответствие с поетите многогодишни ангажименти.

Чл. 57. (1) Заявлението за подпомагане/плащане може да бъде изменено или оттеглено изцяло или частично при условията на **чл. 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/1173** в сроковете, определени в **чл. 14 от Наредба № 4 от 2023 г.**

(2) За установени неспазвания, засягащи условия за подпомагане, които не могат да се проверяват чрез системата за мониторинг на площ, земеделските стопани могат да извършат изменения или оттегляния, или корекция на заявлението по всяко време след неговото подаване, но не по-късно от 10 октомври на годината на кандидатстване, при условие че не са били информирани, че:

1. ще им бъде извършена проверка на място;

2. при извършване на проверка на място, която не е била предварително обявена, е открито неспазване;

3. чрез административни проверки е установено неспазване, засягащо условия за подпомагане.

(3) Измененията по ал. 1 и 2 не могат да бъдат добавяни в заявлението на нови площи и/или животни, и/или пчелини в заявена интервенция и заявяване за подпомагане на нова интервенция, операция или дейност.

Чл. 58. (1) При административните проверки и проверките на място на допустимостта, изискванията по управление и задълженията и съответните условия по **чл. 55 от ЗПЗП** се вземат под внимание предполагаемите случаи на неспазване, докладвани от други административни органи или установени при извършване на проверки по други интервенции.

(2) Освен ако е предвидено друго в правото на Европейския съюз, когато административните проверки или проверките на място във връзка с интервенциите по **чл. 31 от Регламент (ЕС) 2021/2115** или предварителните условия по **чл. 55 от ЗПЗП** могат да засегнат задължения на земеделския стопанин по интервенциите по **чл. 1, ал. 1**, резултатите от тези проверки се отчитат с цел предприемане на последващи действия по отношение на предоставяне на плащането.

Чл. 59. (1) Държавен фонд "Земеделие" извършва ежегодна оценка на резултатите от административните проверки и проверките на място, за да се установи дали някои констатирани проблеми или несъответствия могат да породят риск за други подобни операции или интервенции, бенефициенти или други органи, или

административни структури и контролни органи.

(2) При оценката се установява необходимостта от коригиращи и превантивни действия.

(3) Оценката по ал. 2 се предоставя на Управляващия орган ежегодно до 15 януари на следващата календарна година.

Чл. 60. (1) Проверките, включително кръстосаните проверки, обхващат всички елементи, които е възможно и целесъобразно да бъдат контролирани с административни проверки.

(2) Освен ако е предвидено друго в правото на Европейския съюз, административните проверки, извършвани от ДФЗ, трябва да гарантират най-малко:

1. заявлението за подпомагане или заявлението за плащане да е пълно и да е подадено в съответния срок и когато е приложимо, са предоставени необходимите документи и информация, удостоверяващи допустимостта на подпомагането преди одобрението на финансовата помощ за интервенцията;

2. да е налице спазване на многогодишните ангажменти/дългосрочните задължения, когато е приложимо;

3. да са изпълнени условията за допустимост, изискванията по управление в многогодишния ангажмент и другите задължения по интервенцията;

4. разходите за интервенциите, отпуснати на бенефициента по [чл. 9 от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#), са направени в съответствие с приложимите правила на Съюза.

(3) Извършените разходи от ДФЗ трябва да отговарят на съответния докладван показател за краен продукт.

(4) Разходите, финансирани по линия на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, не подлежат на друго финансиране от бюджета на Съюза.

## **Раздел II.**

### **Кръстосани проверки и посещения на място**

Чл. 61. (1) Когато е целесъобразно, административните проверки включват кръстосани проверки, които обхващат автоматизирано съпоставяне на данните от заявленията за подпомагане/плащане през определена година на кандидатстване с данните в системите по [чл. 30, ал. 2 от ЗПЗП](#), като включват най-малко:

1. декларираните земеделски парцели, за да се избегне многократно отпускане на една и съща финансова помощ/подпомагане по отношение на една и съща календарна или референтна година и да се предотврати всяко неправомерно кумулиране на помощ, отпусната съгласно свързаните с площ интервенции;

2. предотвратяване на двойно заявяване на една и съща площ от различни земеделски стопани в рамките на една и съща календарна година;

3. проверки, извършвани от ДФЗ, за принадлежността на площи от земеделските парцели към географски слоеве, използвани в ИСАК и многогодишните ангажменти към площта;

4. декларираните пчелни семейства посредством системата по [чл. 30, ал. 2, т. 3 от ЗПЗП](#), за да се провери допустимостта за финансовата помощ и/или подпомагането и да се избегне неправомерно многократно отпускане на една и съща помощ и/или подпомагане

по отношение на една и съща календарна или референтна година.

(2) Данните за наличието на неспазване, получени в резултат на кръстосани проверки, могат да се проследят от ДФЗ чрез други подходящи административни процедури и при необходимост - чрез проверка на място.

(3) Кръстосаните проверки могат да включват и други автоматизирани проверки спрямо наличната информация от национални електронни регистри, бази данни и предоставена информация от други административни органи.

Чл. 62. Проверките на място могат да бъдат извършени и чрез посещения на място, допълващи проверките по **чл. 64, ал. 1, т. 2 и 3 от Наредба № 3 от 2023 г.**, когато интерпретирането на данните или други относими доказателства, включително доказателства, представени от бенефициента по искане на ДФЗ, не дават резултати, които биха позволили по удовлетворителен за ДФЗ начин да се направят категорични заключения относно допустимостта или, когато е приложимо, правилния размер на площта, която е обект на административните проверки или проверките на място.

### **Раздел III.**

#### **Проверки на място в рамките на интегрираната система за контрол**

Чл. 63. (1) С проверките на място може да се проверява спазването на условията за допустимост, изисквания по управление и ангажименти и други задължения по съответната интервенция, за която е избран даден бенефициент.

(2) Продължителността на проверките на място и периода на извършване са определени съобразно изпълняваните дейности по интервенциите по **чл. 22** и ограничени до минималния необходим период от време.

(3) Когато някои от условията за допустимост, ангажименти и други задължения могат да бъдат проверени единствено през конкретен период от време, проверките на място може да изискват допълнителни посещения на по-късна дата.

(4) В случаите по ал. 3 проверките на място се координират по такъв начин, че броят и продължителността на такива посещения при един бенефициент да са ограничени до необходимия минимум.

(5) Проверките на място на бенефициенти, изпълняващи многогодишни ангажименти, могат да бъдат извършвани предварително преди подаване на заявление за плащане.

(6) Държавен фонд "Земеделие" може да извърши частичен подбор на контролната извадка преди крайния срок за подаване на заявления. Тя се допълва, след като бъдат подадени всички съответни заявления за подпомагане или заявления за плащане.

Чл. 64. (1) Проверките на място може да се обявяват чрез СЕУ, при условие че това не е в разрез с тяхната цел или ефективност. Обявяването е в сроковете, определени в **чл. 65 от Наредба № 3 от 2023 г.**

(2) Освен това, ако не е предвидено друго в правото на Европейския съюз и когато нормативно уредба, приложима по отношение на актове и стандарти, свързани с предварителните условия по **чл. 12 от Регламент (ЕС) 2021/2115**, изисква проверката на място да не се обявява, правилата по ал. 1 се прилагат и в случай на проверки на място, свързани с проверките за спазване на предварителните условия.

Чл. 65. (1) Където е целесъобразно, проверките на място могат да се извършват едновременно с всички други проверки.

(2) Проверките на място се разпределят в рамките на годината въз основа на анализ на рисковете, свързани с различните задължения по съответната интервенция по **чл. 22**.

#### **Раздел IV.**

##### **Брой проверки и подбор на заявления за проверки на място**

Чл. 66. (1) Заявления за подпомагане или земеделски стопани, за които е установено, че не са допустими или не отговарят на условията за одобрение за участие в съответната интервенция към момента на подаване на заявлението или след извършените административни проверки за одобрение за участие в интервенциите, не се включват в контролната съвкупност/извадка.

(2) Подборът на извадката се извършва, така че:

1. между 20 и 25 на сто от контролната съвкупност от бенефициенти се подбират на случаен принцип;
2. оставащият брой бенефициенти в контролната извадка се подбира въз основа на анализ на риска;
3. констатациите, установени при извършване на проверките по **чл. 70, ал. 1 от ЗПЗП** през предходната референтна година от изпълняваните многогодишни ангажименти, се вземат предвид при анализа на риска.

Чл. 67. Контролната съвкупност/извадка по **чл. 66, ал. 1** на ежегодно извършваните проверки на място по отношение на финансова помощ за интервенции, базирани на площ, обхваща най-малко:

1. три на сто от всички бенефициенти, кандидатстващи по съответната интервенция;
2. пет на сто от декларираните площи по интервенцията "Биологично растениевъдство";
3. петнадесет на сто от декларираните площи с трайни/многогодишни насаждения по интервенцията "Биологично растениевъдство".

Чл. 68. Контролната съвкупност по **чл. 67, ал. 1** на ежегодно извършваните проверки на място по отношение на финансова помощ, основаваща се на пчелни семейства, обхваща най-малко:

1. пет на сто от всички бенефициенти, кандидатстващи по съответната интервенция;
2. пет на сто от всички пчелни стопанства, за които се кандидатства за финансово подпомагане по интервенцията "Биологично пчеларство".

Чл. 69. (1) Когато броят на бенефициентите, подлежащи на проверки на място, надвишава минималния брой на бенефициентите по **чл. 66 и 67**, процентът на избраните на случаен принцип бенефициенти в извадката не трябва да надвишава 25 на сто.

(2) За да се спазят изискванията за минималния брой проверки може да се използва един и същ бенефициент, при условие че това няма отражение върху ефективността на подбора на съответните извадки, подбрани въз основа на риска.

Чл. 70. Въз основа на резултатите от проверките на място, ефективността на анализа на риска и оценката по **чл. 59, ал. 1** ДФЗ може да намали дела на извършваните проверки до не по-малко от 1 на сто.

Чл. 71. (1) Ефективността на анализа на риска се оценява и актуализира годишно, където е приложимо, чрез:

1. сравняване на резултатите по отношение на разликата между декларираната площ и установената площ в основаната на риска и подбраната на случаен принцип извадка;
2. сравняване на резултатите по отношение на разликата между декларираните пчелни семейства и установените пчелни семейства в основаната на риска и подбраната на случаен принцип извадка;
3. отчитане на конкретната ситуация и където е приложимо, изменението на релевантността на рисковите фактори;
4. отчитане на естеството на неспазването, което може да доведе до увеличаване на броя на проверките.

(2) На служителя, извършващ проверката на място, се осигуряват данни и информация за причините, поради които е избран всеки бенефициент и предоставената информация във връзка с изпълняваните задължения по интервенцията.

(3) Когато при проверките на място се констатира значително неспазване в контекста на дадена интервенция, ДФЗ увеличава съответно процента на бенефициентите, които да бъдат проверени на място през следващата година за съответната интервенция.

(4) Държавен фонд "Земеделие" може да реши да намали минималното ниво на проверките на място, извършвани всяка календарна година, когато процентът на грешките в случайната извадка, проверена на място, не надвишава 2 на сто през предходните две финансови години.

## **Раздел V.**

### **Елементи на проверките на място**

Чл. 72. (1) Проверките на място обхващат:

1. пчелни семейства в стопанството на бенефициента, за които е поискана финансова помощ по интервенциите по **чл. 1, ал. 1**;
2. измерване на площта при необходимост и проверката на условията за допустимост, изискванията по управление на дейността в многогодишните ангажменти и всички базови задължения, които бенефициентът трябва да изпълнява, по отношение на площта и пчелните семейства, декларирани от бенефициента съгласно изпълняваните дейности по интервенцията.

(2) Проверката на условията за допустимост, включително измерването на площта на земеделските парцели, на многогодишните ангажменти и другите задължения на земеделските парцели в рамките на проверката на място може да бъде ограничена до подбрана на случаен принцип извадка, която може да бъде увеличена при установени неспазвания на проверените парцели.

Чл. 73. Когато някои условия за допустимост, изисквания по управление на дейността в многогодишните ангажменти или други задължения за земеделските

парцели не могат да бъдат адекватно проверени при ограничаване на проверките до подбрана на случаен принцип извадка по **чл. 72**, се изготвя допълнителна, основана на риска извадка, позволяваща проверка на тези условия, ангажиментите или други задължения.

Чл. 74. (1) С проверките на място се проверява дали са изпълнени критериите за допустимост, ангажиментите и другите задължения, като проверките обхващат всички пчелни семейства, за които са подадени заявления за плащане по интервенцията "Биологично пчеларство".

(2) Най-малко 50 на сто от минималния брой проверки на място се разпределят в определените периоди за извършване на дейностите по интервенциите.

(3) Проверките на място включват най-малко:

1. проверки на броя на наличните в стопанството пчелни семейства, за които са подадени заявления за плащане, и когато е приложимо, проверка на броя на вписаните пчелни семейства в регистрите и в системата по **чл. 30, ал. 2, т. 3 от ЗПЗП**;

2. дали всички пчелни семейства са идентифицирани със съответната идентификация и са вписани в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС**.

Чл. 75. (1) За всяка проверка на място се изготвя доклад за проверката, който дава възможност да се прегледат детайлите на извършените проверки и да се направят заключения относно спазването на критериите за допустимост, изискванията по управление на дейностите за многогодишните ангажименти и другите задължения. Когато е приложимо, в доклада се посочват най-малко:

1. проверените интервенции, заявления за плащане;

2. присъстващите лица;

3. проверените земеделски парцели, измерените земеделски парцели, включително, когато е приложимо, резултатите от измерванията за всеки измерен земеделски парцел и използваните измервателни методи;

4. дали бенефициентът е бил уведомен предварително за проверката и ако е така, какъв е бил срокът на предварителното уведомление;

5. данни за конкретните мерки за контрол, които трябва да се предприемат във връзка с отделните интервенции, включени в заявлението за плащане на бенефициента;

6. данни за допълнителните мерки за контрол, които трябва да се предприемат;

7. данни за всички установени случаи на неспазване, които биха могли да изискват взаимно уведомяване с оглед на други интервенции и/или предварителните условия по **чл. 55 от ЗПЗП**;

8. данни и информация за всички установени случаи на неспазване, които биха могли да изискват последващи действия през следващите години.

(2) На бенефициента се дава възможност да подпише доклада в съответствие с **чл. 26б, ал. 4 от ЗПЗП**.

Чл. 76. (1) Докладът по **чл. 75, ал. 1** се предоставя на бенефициента чрез СЕУ.

(2) Когато проверяваният земеделски стопанин не приема доклада по ал. 1, може да изпрати чрез СЕУ възражения до ДФЗ в 14-дневен срок. Срокът започва да тече от момента на публикуване на контролния лист в СЕУ.

(3) Възраженията по ал. 2 се разглеждат в едномесечен срок, след което земеделските стопани се уведомяват за резултатите в срок до 5 работни дни чрез СЕУ.

Чл. 77. Когато при проверки на място се установят случаи на неспазване на разпоредби на друго приложимо право на Европейския съюз или актове на националната нормативна уредба, тази информация от доклада за проверка се изпраща своевременно на органите, отговорни за прилагането на съответната нормативна уредба.

Чл. 78. (1) В съответствие с [чл. 72 от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#) извършваните ежегодно административни проверки от ДФЗ на заявленията за подпомагане/плащане се допълват от проверки на място, които могат да се извършват дистанционно с използване на технологии, за да се направи заключение относно допустимостта на поисканата финансова помощ по съответната интервенция.

(2) Държавен фонд "Земеделие" може да извърши проверки на място в случаите, когато съответните доказателства, включително доказателствата, представени от бенефициента в резултат на проведената комуникация, не позволяват да се направи заключение относно допустимостта на поисканата финансова помощ.

## **Раздел VI.**

### **Контрол за спазване на изискванията на предварителните условия**

Чл. 79. (1) Системата за контрол на предварителните условия служи за проверка на спазването на задълженията, установени в [чл. 12 от Регламент \(ЕС\) 2021/2115](#), от бенефициентите по интервенциите по [чл. 1, ал. 1](#).

(2) За прилагането на системата за контрол и санкции във връзка с предварителните условия се използва ИСАК по [глава трета от ЗПЗП](#), като се прилагат намаления в съответствие с [дъл IV, глава IV от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#), [глава III от Делегиран регламент \(ЕС\) 2022/1172](#) и [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#).

(3) Контролът на предварителните условия се осъществява от следните компетентни контролни органи:

1. специализираните контролни органи, които носят отговорността за извършване на контрол и проверки по спазването на законоустановените изисквания за управление съгласно ръководството по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#) и стандартите за добро земеделско и екологично състояние съгласно заповедта по [чл. 55, ал. 1 от ЗПЗП](#);

2. Държавен фонд "Земеделие", който носи отговорността за определяне на административните санкции, намаления и откази.

## **Глава шеста.**

### **УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОТКАЗ ЗА ИЗПЛАЩАНЕ, НАМАЛЕНИЯ НА ПЛАЩАНИЯТА И ОТТЕГЛЯНЕ НА ИЗПЛАТЕНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ**

## **Раздел I.**

### **Отказ и намаления на плащанията**

Чл. 80. (1) Държавен фонд "Земеделие" одобрява, намалява или отказва изплащането на годишната финансова помощ след извършване на проверките по глава пета за изпълнението на изискванията за подпомаганите дейности.

(2) При извършване на проверките по ал. 1 по интервенция "Биологично пчеларство", свързани с плащане на брой пчелно семейство, ДФЗ използва наличната

информация в ИИС на БАБХ към 31 декември на съответната година за всяко едно заявено за подпомагане пчелно семейство.

(3) При извършване на проверките по ал. 1 ДФЗ използва и информация от регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС**.

Чл. 81. Когато при административни проверки или проверка на място се установи, че за съответните парцели, площи, пчелни семейства или пчелни стопанства не са спазени изисквания за одобрение за участие или изискванията по управление, плащанията за биологични дейности се отказват или намаляват.

Чл. 82. Държавен фонд "Земеделие" не предоставя плащанията по съответната операция от заявената интервенция по **чл. 22**, когато се установи едно от следните несъответствия:

1. при административни и/или проверки на място се установи по-малка от допустимата за подпомагане по съответната операция площ;
2. при административни и/или проверки на място се установи по-малко от 20 броя пчелни семейства по съответната операция;
3. земеделският стопанин, заявил подпомагане по тази наредба, или упълномощено от него лице възпрепятства извършването на проверка на място;
4. при проверка в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС** се установи, че в годината на подаване на заявление за подпомагане/плащане на земеделския стопанин е наложена мярка с ниво на несъответствие и/или нарушение, класифицирано с ниво 3 "Критично несъответствие", съгласно каталога "Мерки и несъответствия" по **приложение № 3 към чл. 48, ал. 6 от Наредба № 5 от 2018 г.**, в резултат на което е отнет или ограничен сертификат по **чл. 35 от Регламент (ЕС) 2018/848** за операция, за която е подадено заявление за подпомагане/плащане;
5. при проверка в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС** се установи, че земеделският стопанин няма договор за сертификация и контрол с контролиращото лице за годината на кандидатстване;
6. при проверка в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС** се установи, че не всички пчелни семейства са в система на контрол за годината на кандидатстване;
7. при проверка в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС** се установи, че от заявените за подпомагане пчелни стопанства не е произведена биологична продукция;
8. при проверка в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС** се установи, че от заявените за подпомагане пчелни стопанства не е реализирана биологична продукция;
9. при проверка се установи, че не е преминало обучение до края на годината на кандидатстване по операция "Плащания за преминаване към биологично пчеларство";
10. по операция "Плащания за преминаване към биологично пчеларство" не се предостави сертификат по **чл. 35 от Регламент (ЕС) 2018/848**, удостоверяващ биологичен статус, до 31 май на годината, следваща годината на заявяване;
11. при административни проверки или при проверка на място по операциите от интервенция "Биологично пчеларство" се установи неспазване на изискванията на **чл. 29, ал. 1**.

Чл. 83. (1) Държавен фонд "Земеделие" намалява плащанията по операция "Плащания за преминаване към биологично растениевъдство", когато:

1. при проверка в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС** се установи, че

парцел, заявен за подпомагане, към 31 декември в годината на кандидатстване не е в система на контрол - площта на парцела се счита за неизбираема и не се наддекларира; или

2. при проверка в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС** и/или при проверка на място за заявен за подпомагане парцел се установи несъответствие в декларираната и установената култура - площта на парцела се счита за неизбираема и не се наддекларира; или

3. при административни проверки и/или при проверка на място за даден парцел се установи, че допустимата за подпомагане площ е под 0,1 ха - площта на парцела се счита за недопустима за плащане и се наддекларира; или

4. при административни проверки се установи, че за даден парцел не е налично правно основание съгласно **чл. 41, ал. 3 от ЗПЗП** - площта на парцела се счита за недопустима за плащане и се наддекларира; или

5. при проверка на място е установена площ по **чл. 43, ал. 1** и за нея земеделският стопанин не е предоставил документ от компетентен орган - площта на парцела се счита за недопустима за плащане и се наддекларира; или

6. при проверка на място е установена площ по **чл. 43, ал. 1** и за нея земеделският стопанин е предоставил документ от компетентен орган - площта на парцела се счита за неизбираема и не се наддекларира; или

7. при административни проверки или при проверка на място се установи, че за даден парцел не са спазени приложимите законоустановени изисквания за управление съгласно ръководство по **чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП** и приложимите стандарти за добро земеделско и екологично състояние съгласно заповедта по **чл. 55, ал. 1 от ЗПЗП** - площта на парцела се счита за неизбираема и не се наддекларира.

(2) Държавен фонд "Земеделие" намалява плащанията по операция "Плащания за преминаване към биологично пчеларство", когато:

1. при проверка в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС** за заявено за подпомагане пчелно семейство се установи, че това пчелно семейство към 31 декември в годината на кандидатстване не е в система на контрол; или

2. при проверка в ИИС на БАБХ се установи, че заявено за подпомагане пчелно семейство не е собственост на земеделския стопанин; или

3. при проверка в ИИС на БАБХ се установи, че заявено за подпомагане пчелно семейство не е налично в стопанството на земеделския стопанин към 31 декември на съответната година; или

4. при проверка на място се установи, че заявено за подпомагане пчелно семейство не е налично в стопанството на земеделския стопанин.

(3) Държавен фонд "Земеделие" намалява съответното плащане по операция "Плащания за преминаване към биологично растениевъдство" или по операция "Плащания за преминаване към биологично пчеларство" с 10 на сто, когато при проверка на място установи, че не се води редовно дневник по **чл. 36**.

Чл. 84. (1) Държавен фонд "Земеделие" намалява плащанията по операция "Плащания за поддържане на биологично растениевъдство", когато:

1. при проверка в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС** за даден заявен парцел към 31 декември в годината на кандидатстване се установи, че този парцел не е в

система на контрол или същият е в състояние "в преход" - площта на парцела се счита за неизбираема и не се наддекларира; или

2. при проверка в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС** и/или проверка на място за даден заявен парцел се установи разминаване между заявената и установената култура - площта на парцела се счита за неизбираема и не се наддекларира; или

3. при административни проверки и/или при проверка на място за даден парцел се установи, че допустимата за подпомагане площ е под 0,1 ха - площта на парцела се счита за недопустима за плащане и се наддекларира; или

4. при административни проверки се установи, че за даден парцел не е налично правно основание съгласно **чл. 41, ал. 3 от ЗПЗП** - площта на парцела се счита за недопустима за плащане и се наддекларира; или

5. при проверка на място е установена площ по **чл. 43, ал. 1** и за нея земеделският стопанин не е предоставил документ от компетентен орган - площта на парцела се счита за недопустима за плащане и се наддекларира; или

6. при проверка на място е установена площ по **чл. 43, ал. 1** и за нея земеделският стопанин е предоставил документ от компетентен орган - площта на парцела се счита за неизбираема и не се наддекларира; или

7. при проверка в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС** се установи, че за даден парцел не е произведена биологична продукция от заявената култура - площта на парцела се счита за неизбираема и не се наддекларира; или

8. при проверка в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС** се установи, че не е налична информация за реализирана биологична продукция от заявената култура - площта на всички парцели, заети с тази култура, се счита за неизбираема и не се наддекларира; или

9. при административни проверки или при проверка на място се установи, че за даден парцел не са спазени приложимите законоустановени изисквания за управление съгласно ръководство по **чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП** и приложимите стандарти за добро земеделско и екологично състояние съгласно заповедта по **чл. 55, ал. 1 от ЗПЗП** - площта на парцела се счита за неизбираема и не се наддекларира.

(2) Държавен фонд "Земеделие" намалява плащанията по операция "Плащания за поддържане на биологично пчеларство", когато:

1. при проверка в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС** за заявено за подпомагане пчелно семейство към 31 декември в годината на кандидатстване се установи, че същото не е в система на контрол или е със статус "в преход"; или

2. при проверка в ИИС на БАБХ се установи, че заявено за подпомагане пчелно семейство не е собственост на земеделския стопанин; или

3. при проверка в ИИС на БАБХ се установи, че заявено за подпомагане пчелно семейство не е налично в стопанството на земеделския стопанин към 31 декември на съответната година; или

4. при проверка на място се установи, че заявено за подпомагане пчелно семейство не е налично в стопанството на земеделския стопанин.

(3) Държавен фонд "Земеделие" намалява съответното плащане по операция "Плащания за поддържане на биологично растениевъдство" или по операция "Плащания

за поддържане на биологично пчеларство" с 10 на сто, когато при проверка на място установи, че не се води редовно дневник по **чл. 36**.

Чл. 85. (1) Държавен фонд "Земеделие" намалява плащанията по съответната операция по **чл. 22, ал. 1**, когато при проверка в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС** установи, че в годината на подаване на заявление за подпомагане/плащане земеделският стопанин има наложена повторна мярка ниво 2 "Сериозни несъответствия", която не води до класифициране на несъответствието и/или нарушението в ниво 3 "Критични несъответствия" съгласно **приложение № 3 към чл. 48, ал. 6 от Наредба № 5 от 2018 г.** Площта на парцела, засегнат от повторната мярка, се счита за неизбираема и не се наддекларира.

(2) Държавен фонд "Земеделие" намалява плащанията по съответната операция по **чл. 22, ал. 2**, когато при проверка в регистъра по **чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС** установи, че в годината на подаване на заявление за подпомагане/плащане земеделският стопанин има наложена повторна мярка ниво 2 "Сериозни несъответствия", която не води до класифициране на несъответствието и/или нарушението в ниво 3 "Критични несъответствия" съгласно **приложение № 3 към чл. 48, ал. 6 от Наредба № 5 от 2018 г.** Пчелното семейство, засегнато от повторна мярка, се счита за неизбираемо и не се наддекларира.

Чл. 86. Държавен фонд "Земеделие" намалява размера на плащанията по интервенциите по **чл. 22**, когато установи, че земеделският стопанин не спазва съответните приложими законоустановени изисквания за управление съгласно ръководство по **чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП** и съответно приложимите стандарти за добро земеделско и екологично състояние съгласно заповед по **чл. 55, ал. 1 от ЗПЗП**.

Чл. 87. Държавен фонд "Земеделие" намалява размера на плащането по операция "Плащания за преминаване към биологично растениевъдство", когато се установи, че земеделският стопанин не е произвел биологична продукция за заявен за подпомагане парцел до края на петата година. Площта, за която не е произведена биологична продукция до края на петата година, се счита за неизбираема и за нея бенефициентът не получава подпомагане. Земеделският стопанин възстановява част от изплатената до момента финансова помощ през целия си многогодишен ангажимент. Тази част се определя като процентно съотношение между размера на площта, за която няма произведена биологична продукция, и заявената площ през последната година от многогодишния си ангажимент.

Чл. 88. Държавен фонд "Земеделие" едновременно прекратява ангажимента и предприема действия по възстановяване на получената до момента сума, когато:

1. след извършване на географско припокриване между одобрената площ за извършване на дейности по операция "Плащания за преминаване към биологично растениевъдство" и заявената за подпомагане площ през текущата година по същата операция е под 90 на сто;

2. след извършване на географско припокриване между одобрената площ за извършване на дейности по операция "Плащания за поддържане на биологично растениевъдство" и заявената за подпомагане площ през текущата година по същата операция е под 90 на сто;

3. преустанови прилагането по съответната операция преди изтичане на периода

по **чл. 23**;

4. при проверка се установи, че не е преминато обучение до края на втората година от поетия ангажимент по операция "Плащания за преминаване към биологично растениевъдство";

5. при проверка се установи, че е прекратен договор за контрол и сертификация с контролиращото лице преди изтичане на поетия и изпълняван многогодишен ангажимент.

## **Раздел II.**

### **Оттегляне на изплатената финансова помощ**

Чл. 89. (1) Държавен фонд "Земеделие" може да предприеме действия по възстановяване/оттегляне на получената финансова помощ по съответната интервенция в съответствие с **чл. 59 от Регламент (ЕС) 2021/2116** и **чл. 69, ал. 1, т. 5 от ЗПЗП**, когато установи, че:

1. не са спазени изискванията по **чл. 10** по отношение на прехвърлителя и приобретателя;

2. не са спазени критериите за допустимост, изискванията по управление и задълженията по съответната дейност и интервенция засягат плащания в предходни години;

3. не са спазени изискванията, свързани с дългосрочността на изпълнявания многогодишен ангажимент по отношение на площите или пчелни семейства;

4. земеделският стопанин не е спазил задължението по **чл. 16, ал. 2**;

5. земеделският стопанин не изпълнява задълженията по доброволно поетия многогодишен ангажимент по интервенция по **чл. 22, ал. 1 и ал. 2, т. 2**.

(2) Оттеглянията се прилагат и за сумите, вече изплатени за същата операция през предходните години.

## **Глава седма.**

### **РЕД ЗА НАЛАГАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ САНКЦИИ И НАМАЛЕНИЯ И ЗАДЪЛЖЕНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗГОТВЯНЕ НА ДОКЛАДИ И ОЦЕНКИ ПРИ ПРИЛАГАНЕТО**

## **Раздел I.**

### **Ред за налагане на административни санкции**

Чл. 90. (1) Държавен фонд "Земеделие" определя сумата на плащането, което може да бъде отпуснато на бенефициент по съответната интервенция по **чл. 1, ал. 1**, въз основа на условията, установени в **ЗПЗП**, Стратегическия план и националната нормативна уредба.

(2) По интервенциите в **чл. 1, ал. 1** отказите, намаленията на плащанията и санкциите по **чл. 76 и 77 от ЗПЗП** се прилагат в следната последователност:

1. сумата, получена в резултат на прилагане на **чл. 76** или **77 от ЗПЗП**;

2. сумата, получена в резултат на прилагането на т. 1, служи за основа при изчисляването на сумата, когато ДФЗ установи неспазване на съответните приложими законоустановени изисквания, съгласно ръководство по **чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП**, или

съответно приложимите стандарти за добро земеделско и екологично състояние съгласно заповед по **чл. 55, ал. 1 от ЗПЗП**;

3. сумата, получена в резултат на прилагането на т. 2, служи за основа при изчисляването на сумата на намаленията при неспазване на изискванията по управление и задълженията по съответните интервенции;

4. сумата, получена в резултат на прилагането на т. 3, служи за основа при изчисляването на евентуални намаления, които трябва да бъдат приложени при закъснение в подаването на заявление и/или информацията и документите към него съгласно **Наредба № 4 от 2023 г.**;

5. не са предоставили дневник по **чл. 36**;

6. сумата, получена в резултат на прилагането на т. 4, служи за основа при изчисляването на евентуални намаления, които трябва да бъдат приложени по **чл. 55, ал. 3 от ЗПЗП**.

## **Раздел II.**

### **Задължения във връзка с изготвянето на доклади и оценки при прилагането**

Чл. 91. (1) Държавен фонд "Земеделие" осигурява надеждни данни за годишния доклад за качеството на изпълнението, изготвя и представя резултатите от оценката на качеството, посочена в **член 68, параграф 3, член 69, параграф 6 и член 70, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/2116**, под формата на доклади във формат, годен за подаване на електронни информационни системи, чрез които се осигурява обмен на информация, документи и придружаващи данни с Европейската комисия.

(2) Държавен фонд "Земеделие" извлича информацията, необходима за управлението на интервенциите, от източници на данни, които са на разположение на публичната администрация, като информацията може да бъде събирана и в съответствие с **чл. 23 от ЗПЗП**. Необходимата информация се дефинира подробно от Управляващия орган предварително.

Чл. 92. Държавен фонд "Земеделие" гарантира, че заявлението за подпомагане съдържа цялата информация, необходима за извличане на данни, които са от значение за правилното докладване относно показателите за крайния продукт и показателите за резултатите, посочени в **чл. 66, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/2116**, по отношение на интервенциите, включени в заявлението за подпомагане, включително формите за наблюдение, изготвени от Управляващия орган, и посочената в тях информация.

Чл. 93. (1) Държавен фонд "Земеделие" може да изиска от земеделските стопани всички необходими документи, свързани с изпълнението на интервенциите по **чл. 22** и предоставяне на финансовото подпомагане по тях.

(2) Документите по ал. 1 се представят в срок до 15 работни дни от датата, на която земеделските стопани са получили искането от ДФЗ.

### **Допълнителни разпоредби**

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Групата на полските култури" е групата на културите, посочени в **чл. 49, ал. 1, т. 1 - 5 и ал. 2, т. 1 - 5**.

2. "Завършено средно икономическо образование със земеделска насоченост" е завършено средно образование по специалността 3451203 "Земеделско стопанство".

3. "Завършено средно образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина" е завършено средно образование по специалностите 6210101 и 6210302 "Полевъдство", 6210102, 6210303 и 6211101 "Зеленчукопроизводство", 6210103, 6210304 и 6211102 "Трайни насаждения", 6210104 и 6210305 "Селекция и семепроизводство", 6210105, 6210306 и 6211103 "Тютюнопроизводство", 6210106 "Гъбопроизводство", 6210307 и 6211104 "Гъбопроизводство и билки, етеричномаслени и медоносни култури", 6210107 "Растителна защита и агрохимия", 6210308 "Растителна защита", 6210201 и 6210901 "Лозаровинарство", 6210406 "Пчеларство и бубарство", 6210507 и 6211206 "Пчеларство", 6210601 "Земеделец", 6210602 "Производител на селскостопанска продукция", 6210603 "Управление на растениевъдни и животновъдни ферми", 6210701 и 6210801 "Механизация на селското стопанство", 6400101 "Ветеринарен техник", 6400201 "Ветеринарен лаборант" и 8510101 "Екология и опазване на околната среда".

4. "Контролиращо лице" е лице, получило разрешение съгласно **чл. 18, ал. 1 от ЗПОПЗПЕС**.

5. "Очевидна грешка" е грешка в декларираните биологични дейности в подаденото заявление за подпомагане по **чл. 16**, призната от ДФЗ, въз основа на цялостна преценка на конкретния случай и при условие, че земеделският стопанин е действал добросъвестно. Не могат да бъдат очевидни грешки: всички грешки и несъответствия, резултат от проверки; непосочването в заявлението на интервенцията или биологична дейност; непосочването на земеделски парцел или пчелин/пчелно семейство; грешки, свързани с площта, както и такива, свързани с правното основание за ползване на земеделска земя.

### Заключителни разпоредби

§ 2. Наредбата се издава на основание **чл. 67** във връзка с **чл. 70, ал. 2 от ЗПЗП**.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение № 1 към **чл. 18, ал. 1**

### Кодове за заявяване

#### Интервенция "Биологично растениевъдство"

| № | Код на дейност за записване в съответната таблица за операция<br>"Плащания за преминаване към биологично растениевъдство" | Код на дейност за записване в съответната таблица за операция<br>"Плащания за поддържане на биологично растениевъдство" |
|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                                                                                                                           |                                                                                                                         |

|   |     |    |
|---|-----|----|
| 1 | БРП | БР |
|---|-----|----|

Приложение № 2 към **чл. 18, ал. 1**

### Кодове за заявяване

#### Интервенция "Биологично пчеларство"

| Група | Код на дейност за записване в<br>съответната таблица за операция<br>"Плащания за преминаване към<br>биологично пчеларство" | Код на дейност за записване в<br>съответната таблица за операция<br>"Плащания за поддържане на<br>биологично пчеларство" |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1     | БРП                                                                                                                        | БР                                                                                                                       |

Приложение № 3 към **чл. 33**

#### Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"

| ЕКАТТЕ | Област  | Община  | Наименование на населено място |
|--------|---------|---------|--------------------------------|
| 02035  | Пловдив | Брезово | Бабек                          |
| 05356  | Пловдив | Брезово | Борец                          |
| 06361  | Пловдив | Брезово | Брезово                        |
| 12680  | Пловдив | Брезово | Върбен                         |
| 23580  | Пловдив | Брезово | Дрангово                       |
| 30750  | Пловдив | Брезово | Зелениково                     |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област  | Община    | Наименование на населено място |
|--------|---------|-----------|--------------------------------|
| 31160  | Пловдив | Брезово   | Златосел                       |
| 54451  | Пловдив | Брезово   | Отец Кирилово                  |
| 58983  | Пловдив | Брезово   | Пъдарско                       |
| 62966  | Пловдив | Брезово   | Розовец                        |
| 65526  | Пловдив | Брезово   | Свежен                         |
| 69818  | Пловдив | Брезово   | Стрелци                        |
| 70593  | Пловдив | Брезово   | Сърнегор                       |
| 73794  | Пловдив | Брезово   | Тюркмен                        |
| 81308  | Пловдив | Брезово   | Чехларе                        |
| 81975  | Пловдив | Брезово   | Чоба                           |
| 03085  | Пловдив | Калояново | Бегово                         |
| 14996  | Пловдив | Калояново | Главатар                       |
| 16328  | Пловдив | Калояново | Горна махала                   |
| 22191  | Пловдив | Калояново | Долна махала                   |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област  | Община    | Наименование на населено място |
|--------|---------|-----------|--------------------------------|
| 24000  | Пловдив | Калояново | Дуванлии                       |
| 24582  | Пловдив | Калояново | Дълго поле                     |
| 29475  | Пловдив | Калояново | Житница                        |
| 32038  | Пловдив | Калояново | Иван Вазово                    |
| 35523  | Пловдив | Калояново | Калояново                      |
| 54465  | Пловдив | Калояново | Отец Паисиево                  |
| 55926  | Пловдив | Калояново | Песнопой                       |
| 63553  | Пловдив | Калояново | Ръжево                         |
| 63567  | Пловдив | Калояново | Ръжево Конаре                  |
| 70353  | Пловдив | Калояново | Сухозем                        |
| 81133  | Пловдив | Калояново | Черноземен                     |
| 02720  | Пловдив | Карлово   | Баня                           |
| 03109  | Пловдив | Карлово   | Бегунци                        |
| 04563  | Пловдив | Карлово   | Богдан                         |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област  | Община  | Наименование на населено място |
|--------|---------|---------|--------------------------------|
| 10207  | Пловдив | Карлово | В. Л.                          |
| 10291  | Пловдив | Карлово | Ведраре                        |
| 12005  | Пловдив | Карлово | Войнягово                      |
| 16513  | Пловдив | Карлово | Горни Домлян                   |
| 22931  | Пловдив | Карлово | Домлян                         |
| 24241  | Пловдив | Карлово | Дъбене                         |
| 32226  | Пловдив | Карлово | Иганово                        |
| 35496  | Пловдив | Карлово | Калофер                        |
| 36186  | Пловдив | Карлово | Каравелово                     |
| 36498  | Пловдив | Карлово | Карлово                        |
| 37229  | Пловдив | Карлово | Климент                        |
| 37277  | Пловдив | Карлово | Клисура                        |
| 40703  | Пловдив | Карлово | Куртово                        |
| 40939  | Пловдив | Карлово | Кърнаре                        |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област  | Община       | Наименование на населено място |
|--------|---------|--------------|--------------------------------|
| 47250  | Пловдив | Карлово      | Марино поле                    |
| 49117  | Пловдив | Карлово      | Московец                       |
| 49240  | Пловдив | Карлово      | Мраченик                       |
| 55676  | Пловдив | Карлово      | Певците                        |
| 58616  | Пловдив | Карлово      | Пролом                         |
| 62949  | Пловдив | Карлово      | Розино                         |
| 67235  | Пловдив | Карлово      | Слатина                        |
| 67903  | Пловдив | Карлово      | Соколица                       |
| 69420  | Пловдив | Карлово      | Столетово                      |
| 77462  | Пловдив | Карлово      | Христо Даново                  |
| 00480  | Пловдив | Сопот        | Анево                          |
| 68080  | Пловдив | Сопот        | Сопот                          |
| 34028  | Пловдив | Стамболийски | Йоаким Груево                  |
| 40717  | Пловдив | Стамболийски | Куртово Конаре                 |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област  | Община       | Наименование на населено място |
|--------|---------|--------------|--------------------------------|
| 51980  | Пловдив | Стамболийски | Стамболийски                   |
| 52221  | Пловдив | Стамболийски | Ново село                      |
| 73081  | Пловдив | Стамболийски | Триводици                      |
| 15970  | Пловдив | Съединение   | Голям чардак                   |
| 23426  | Пловдив | Съединение   | Драгомир                       |
| 44481  | Пловдив | Съединение   | Любен                          |
| 46944  | Пловдив | Съединение   | Малък чардак                   |
| 51069  | Пловдив | Съединение   | Найден Герово                  |
| 51305  | Пловдив | Съединение   | Неделево                       |
| 58058  | Пловдив | Съединение   | Правище                        |
| 70528  | Пловдив | Съединение   | Съединение                     |
| 78171  | Пловдив | Съединение   | Царимир                        |
| 78392  | Пловдив | Съединение   | Церетелево                     |
| 03589  | Пловдив | Хисаря       | Беловица                       |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област       | Община          | Наименование на населено място |
|--------|--------------|-----------------|--------------------------------|
| 39579  | Пловдив      | Хисаря          | Красново                       |
| 40333  | Пловдив      | Хисаря          | Кръстевич                      |
| 46752  | Пловдив      | Хисаря          | Мало Крушево                   |
| 48564  | Пловдив      | Хисаря          | Михилци                        |
| 49624  | Пловдив      | Хисаря          | Мътеница                       |
| 52088  | Пловдив      | Хисаря          | Ново Железаре                  |
| 55378  | Пловдив      | Хисаря          | Паничери                       |
| 68967  | Пловдив      | Хисаря          | Старо Железаре                 |
| 69016  | Пловдив      | Хисаря          | Старосел                       |
| 77270  | Пловдив      | Хисаря          | Хисаря                         |
| 81030  | Пловдив      | Хисаря          | Черничево                      |
| 06183  | Стара Загора | Братя Даскалови | Братя Даскалови                |
| 10673  | Стара Загора | Братя Даскалови | Верен                          |
| 15744  | Стара Загора | Братя Даскалови | Голям дол                      |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област       | Община          | Наименование на населено място |
|--------|--------------|-----------------|--------------------------------|
| 16691  | Стара Загора | Братя Даскалови | Горно Белево                   |
| 16852  | Стара Загора | Братя Даскалови | Горно ново село                |
| 17717  | Стара Загора | Братя Даскалови | Гранит                         |
| 22736  | Стара Загора | Братя Даскалови | Долно ново село                |
| 38100  | Стара Загора | Братя Даскалови | Колю Мариново                  |
| 46588  | Стара Загора | Братя Даскалови | Малко Дряново                  |
| 47305  | Стара Загора | Братя Даскалови | Марково                        |
| 47665  | Стара Загора | Братя Даскалови | Медово                         |
| 48372  | Стара Загора | Братя Даскалови | Мирово                         |
| 49998  | Стара Загора | Братя Даскалови | Малък дол                      |
| 51072  | Стара Загора | Братя Даскалови | Найденово                      |
| 53624  | Стара Загора | Братя Даскалови | Опълченец                      |
| 53850  | Стара Загора | Братя Даскалови | Оризovo                        |
| 55484  | Стара Загора | Братя Даскалови | Партизанин                     |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област       | Община          | Наименование на населено място |
|--------|--------------|-----------------|--------------------------------|
| 56811  | Стара Загора | Братя Даскалови | Плодовитово                    |
| 58075  | Стара Загора | Братя Даскалови | Православ                      |
| 67074  | Стара Загора | Братя Даскалови | Славянин                       |
| 70531  | Стара Загора | Братя Даскалови | Съединение                     |
| 70562  | Стара Загора | Братя Даскалови | Сърневец                       |
| 80793  | Стара Загора | Братя Даскалови | Черна гора                     |
| 06478  | Стара Загора | Гурково         | Брестова                       |
| 18157  | Стара Загора | Гурково         | Гурково                        |
| 20211  | Стара Загора | Гурково         | Дворище                        |
| 21124  | Стара Загора | Гурково         | Димовци                        |
| 22767  | Стара Загора | Гурково         | Паничерево                     |
| 29297  | Стара Загора | Гурково         | Жерговец                       |
| 29595  | Стара Загора | Гурково         | Жълтопоп                       |
| 31022  | Стара Загора | Гурково         | Златирът                       |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област       | Община   | Наименование на населено място |
|--------|--------------|----------|--------------------------------|
| 38203  | Стара Загора | Гурково  | Конаре                         |
| 44776  | Стара Загора | Гурково  | Лява река                      |
| 58894  | Стара Загора | Гурково  | Пчелиново                      |
| 06848  | Стара Загора | Казанлък | Бузовград                      |
| 15864  | Стара Загора | Казанлък | Голямо Дряново                 |
| 16780  | Стара Загора | Казанлък | Горно Изворово                 |
| 22633  | Стара Загора | Казанлък | Долно Изворово                 |
| 24075  | Стара Загора | Казанлък | Дунавци                        |
| 27499  | Стара Загора | Казанлък | Енина                          |
| 35167  | Стара Загора | Казанлък | Казанлък                       |
| 38563  | Стара Загора | Казанлък | Копринка                       |
| 40292  | Стара Загора | Казанлък | Крън                           |
| 40868  | Стара Загора | Казанлък | Кънчево                        |
| 49076  | Стара Загора | Казанлък | Горно Черковище                |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област       | Община   | Наименование на населено място |
|--------|--------------|----------|--------------------------------|
| 53179  | Стара Загора | Казанлък | Овощник                        |
| 62983  | Стара Загора | Казанлък | Розово                         |
| 63570  | Стара Загора | Казанлък | Ръжена                         |
| 68446  | Стара Загора | Казанлък | Средногорово                   |
| 77027  | Стара Загора | Казанлък | Хаджидимитрово                 |
| 80532  | Стара Загора | Казанлък | Черганово                      |
| 83106  | Стара Загора | Казанлък | Шейново                        |
| 83199  | Стара Загора | Казанлък | Шипка                          |
| 87641  | Стара Загора | Казанлък | Ясеново                        |
| 05671  | Стара Загора | Мъглиж   | Борущица                       |
| 07380  | Стара Загора | Мъглиж   | Бънзарето                      |
| 10848  | Стара Загора | Мъглиж   | Ветрен                         |
| 24342  | Стара Загора | Мъглиж   | Дъбово                         |
| 24637  | Стара Загора | Мъглиж   | Държавен                       |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област       | Община    | Наименование на населено място |
|--------|--------------|-----------|--------------------------------|
| 30870  | Стара Загора | Мъглиж    | Зимница                        |
| 49494  | Стара Загора | Мъглиж    | Мъглиж                         |
| 61635  | Стара Загора | Мъглиж    | Радунци                        |
| 66103  | Стара Загора | Мъглиж    | Селце                          |
| 67341  | Стара Загора | Мъглиж    | Сливито                        |
| 73420  | Стара Загора | Мъглиж    | Тулово                         |
| 83020  | Стара Загора | Мъглиж    | Шаново                         |
| 86043  | Стара Загора | Мъглиж    | Юлиево                         |
| 87148  | Стара Загора | Мъглиж    | Яворовец                       |
| 87212  | Стара Загора | Мъглиж    | Ягода                          |
| 27070  | Стара Загора | Николаево | Едрево                         |
| 48163  | Стара Загора | Николаево | Елхово                         |
| 51648  | Стара Загора | Николаево | Николаево                      |
| 51888  | Стара Загора | Николаево | Нова махала                    |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област       | Община     | Наименование на населено място |
|--------|--------------|------------|--------------------------------|
| 00309  | Стара Загора | Павел баня | Александрово                   |
| 00697  | Стара Загора | Павел баня | Асен                           |
| 10954  | Стара Загора | Павел баня | Виден                          |
| 14026  | Стара Загора | Павел баня | Габарево                       |
| 16924  | Стара Загора | Павел баня | Горно Сахране                  |
| 22808  | Стара Загора | Павел баня | Долно Сахране                  |
| 47101  | Стара Загора | Павел баня | Манолово                       |
| 54153  | Стара Загора | Павел баня | Осетеново                      |
| 55021  | Стара Загора | Павел баня | Павел баня                     |
| 66826  | Стара Загора | Павел баня | Скобелево                      |
| 73451  | Стара Загора | Павел баня | Турия                          |
| 73540  | Стара Загора | Павел баня | Тъжа                           |
| 73688  | Стара Загора | Павел баня | Търничени                      |
| 00165  | Пазарджик    | Белово     | Аканджиево                     |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област    | Община    | Наименование на населено място |
|--------|-----------|-----------|--------------------------------|
| 03592  | Пазарджик | Белово    | Белово                         |
| 14163  | Пазарджик | Белово    | Габровица                      |
| 15802  | Пазарджик | Белово    | Голямо Белово                  |
| 24414  | Пазарджик | Белово    | Дъбравите                      |
| 47812  | Пазарджик | Белово    | Мененкьово                     |
| 48903  | Пазарджик | Белово    | Момина клисура                 |
| 66319  | Пазарджик | Белово    | Сестримо                       |
| 06207  | Пазарджик | Брацигово | Брацигово                      |
| 07586  | Пазарджик | Брацигово | Бяга                           |
| 29522  | Пазарджик | Брацигово | Жребичко                       |
| 32888  | Пазарджик | Брацигово | Исперихово                     |
| 37705  | Пазарджик | Брацигово | Козарско                       |
| 61220  | Пазарджик | Брацигово | Равногор                       |
| 62973  | Пазарджик | Брацигово | Розово                         |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област    | Община    | Наименование на населено място |
|--------|-----------|-----------|--------------------------------|
| 00254  | Пазарджик | Пазарджик | Алеко Константиново            |
| 00571  | Пазарджик | Пазарджик | Априлци                        |
| 06149  | Пазарджик | Пазарджик | Братаница                      |
| 10505  | Пазарджик | Пазарджик | Величково                      |
| 14619  | Пазарджик | Пазарджик | Гелеменово                     |
| 15028  | Пазарджик | Пазарджик | Главиница                      |
| 15271  | Пазарджик | Пазарджик | Говедаре                       |
| 20362  | Пазарджик | Пазарджик | Дебръщица                      |
| 21556  | Пазарджик | Пазарджик | Добровница                     |
| 23457  | Пазарджик | Пазарджик | Драгор                         |
| 30572  | Пазарджик | Пазарджик | Звъничево                      |
| 32010  | Пазарджик | Пазарджик | Ивайло                         |
| 39428  | Пазарджик | Пазарджик | Крали Марко                    |
| 44879  | Пазарджик | Пазарджик | Ляхово                         |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област    | Община    | Наименование на населено място |
|--------|-----------|-----------|--------------------------------|
| 46749  | Пазарджик | Пазарджик | Мало Конаре                    |
| 48444  | Пазарджик | Пазарджик | Мирянци                        |
| 48876  | Пазарджик | Пазарджик | Мокрище                        |
| 53285  | Пазарджик | Пазарджик | Овчеполци                      |
| 53335  | Пазарджик | Пазарджик | Огняново                       |
| 55155  | Пазарджик | Пазарджик | Пазарджик                      |
| 55556  | Пазарджик | Пазарджик | Паталеница                     |
| 56561  | Пазарджик | Пазарджик | Пищигово                       |
| 63032  | Пазарджик | Пазарджик | Росен                          |
| 65437  | Пазарджик | Пазарджик | Сарая                          |
| 65468  | Пазарджик | Пазарджик | Сбор                           |
| 66559  | Пазарджик | Пазарджик | Синитово                       |
| 72713  | Пазарджик | Пазарджик | Тополи дол                     |
| 77061  | Пазарджик | Пазарджик | Хаджиево                       |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област    | Община     | Наименование на населено място |
|--------|-----------|------------|--------------------------------|
| 78056  | Пазарджик | Пазарджик  | Цар Асен                       |
| 78570  | Пазарджик | Пазарджик  | Црънча                         |
| 81089  | Пазарджик | Пазарджик  | Черногорово                    |
| 86074  | Пазарджик | Пазарджик  | Юнаците                        |
| 02717  | Пазарджик | Панагюрище | Баня                           |
| 07572  | Пазарджик | Панагюрище | Бъта                           |
| 22681  | Пазарджик | Панагюрище | Левски                         |
| 27406  | Пазарджик | Панагюрище | Елшица                         |
| 53103  | Пазарджик | Панагюрище | Оборище                        |
| 55302  | Пазарджик | Панагюрище | Панагюрище                     |
| 57128  | Пазарджик | Панагюрище | Поибрене                       |
| 57580  | Пазарджик | Панагюрище | Попинци                        |
| 59375  | Пазарджик | Панагюрище | Панагюрски колонии             |
| 68271  | Пазарджик | Панагюрище | Сребриново                     |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област    | Община  | Наименование на населено място |
|--------|-----------|---------|--------------------------------|
| 36124  | Пазарджик | Пещера  | Капитан Димитриево             |
| 56277  | Пазарджик | Пещера  | Пещера                         |
| 61371  | Пазарджик | Пещера  | Радилово                       |
| 87825  | Пазарджик | Пещера  | С. К.                          |
| 04368  | Пазарджик | Стрелча | Блатница                       |
| 24726  | Пазарджик | Стрелча | Дюлево                         |
| 65807  | Пазарджик | Стрелча | Свобода                        |
| 67516  | Пазарджик | Стрелча | Смилец                         |
| 69835  | Пазарджик | Стрелча | Стрелча                        |
| 02539  | София     | Ихтиман | Бальовци                       |
| 02689  | София     | Ихтиман | Банчовци                       |
| 04649  | София     | Ихтиман | Богдановци                     |
| 04830  | София     | Ихтиман | Стамболово                     |
| 04892  | София     | Ихтиман | Боерица                        |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област | Община  | Наименование на населено място |
|--------|--------|---------|--------------------------------|
| 05390  | София  | Ихтиман | Борика                         |
| 06851  | София  | Ихтиман | Бузяковци                      |
| 07435  | София  | Ихтиман | Бърдо                          |
| 07960  | София  | Ихтиман | Белица                         |
| 10029  | София  | Ихтиман | Вакарел                        |
| 10656  | София  | Ихтиман | Венковец                       |
| 10690  | София  | Ихтиман | Веринско                       |
| 20729  | София  | Ихтиман | Джамузовци                     |
| 29338  | София  | Ихтиман | Живково                        |
| 32901  | София  | Ихтиман | Ихтиман                        |
| 41191  | София  | Ихтиман | Костадинкино                   |
| 44611  | София  | Ихтиман | Любница                        |
| 48009  | София  | Ихтиман | Мечковци                       |
| 48369  | София  | Ихтиман | Мирово                         |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област | Община     | Наименование на населено място |
|--------|--------|------------|--------------------------------|
| 49450  | София  | Ихтиман    | Мухово                         |
| 51411  | София  | Ихтиман    | Нейковец                       |
| 55405  | София  | Ихтиман    | Пановци                        |
| 55600  | София  | Ихтиман    | Пауново                        |
| 57443  | София  | Ихтиман    | Полянци                        |
| 57683  | София  | Ихтиман    | Поповци                        |
| 63522  | София  | Ихтиман    | Ръжана                         |
| 66144  | София  | Ихтиман    | Селянин                        |
| 81253  | София  | Ихтиман    | Черньово                       |
| 38558  | София  | Копривщица | Копривщица                     |
| 03842  | София  | Мирково    | Бенковски                      |
| 06421  | София  | Мирково    | Брестака                       |
| 07051  | София  | Мирково    | Буново                         |
| 32651  | София  | Мирково    | Илинден                        |

**Територии, определени в географски район на защитеното географско указание "Българско розово масло"**

| ЕКАТТЕ | Област | Община  | Наименование на населено място |
|--------|--------|---------|--------------------------------|
| 35821  | София  | Мирково | Каменица                       |
| 48324  | София  | Мирково | Мирково                        |
| 56842  | София  | Мирково | Плъзище                        |
| 58267  | София  | Мирково | Преспа                         |
| 67636  | София  | Мирково | Смолско                        |
| 77236  | София  | Мирково | Хвърчил                        |
| 80707  | София  | Мирково | Черковище                      |

Приложение № 4 към **чл. 49, ал. 1, т. 23 и ал. 2, т. 23**

**"Билки"**

|           |
|-----------|
| Анасон    |
| Валериана |
| Босилек   |
| Бял трън  |
| Лайка     |

|                 |
|-----------------|
| Майорана        |
| Татул           |
| Мента           |
| Беладона        |
| Блатно кокиче   |
| Блян            |
| Бял риган       |
| Ехинацея        |
| Жълт мак        |
| Хизоп           |
| Левзея          |
| Маточина        |
| Мащерка         |
| Медицинска ружа |
| Монарда         |
| Пелин           |
| Пиретрум        |

|          |
|----------|
| Розмарин |
| Салвия   |
| Чувен    |